

— Kinderdagverblijf —
Meneer Koekepeer

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

April 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
H.1 Pedagogisch beleidsplan.....	5
1.1 Wat zijn de bouwstenen voor ons pedagogisch beleidsplan?.....	5
1.2 De 10 richtlijnen en 12 principes van een HARTgerichte kijk.....	6
1.2.1 10 richtlijnen van HARTgericht kijken.....	6
1.2.2. 12 principes van HARTgericht kijken.....	7
1.3 De liefde en integriteit vertalen.....	8
1.4 De wet kinderopvang.....	10
1.5 Startblokken van basisontwikkeling.....	10
1.5.1 De binnenste cirkel.....	12
1.5.2 De middelste en buitenste cirkel.....	13
1.7 Groepsschema.....	15
1.8 Meneer koekepeer.....	15
1.9 Time-in.....	16
H.2 Werken met het vierogen-principe en de groepsindeling.....	17
2.1 Groepsindeling en personeel.....	17
2.1.1 Blauw.....	17
2.1.2 Groen.....	17
2.1.3 Oranje.....	18
2.2 Opbouw team.....	18
2.2.1 Pedagogisch medewerkers.....	18
2.2.2 Pedagogisch coach.....	19
2.2.3 De 6 interactievaardigheden.....	19
2.2.4 Stagiaires en vrijwilligers.....	20
2.2.5 Gastvrouw.....	21
2.2.6 Technisch medewerker.....	21
2.2.7 Medewerkers administratie.....	21
2.3 Pauzes.....	21
2.4 Drie-uursregeling.....	21
2.4.1 Wat houdt de drie-uursregeling in?.....	21
2.4.2 Hoe passen wij de drie-uursregeling toe.....	22
2.5 Vierogen-principe.....	22
2.6 Brengen en halen.....	23
2.7 Extra dagen afnemen.....	23
2.8 Kennismaking.....	24
2.9 Uitleg kindklapper.....	24
2.10 Wennen/intake.....	24
2.10.1 Wennen voor de start van de opvang.....	24
2.10.2 Wennen in een nieuwe groep.....	24
H.3 De dag.....	25
3.1 De dagindeling.....	25
3.2 Slapen en rusten.....	25
3.3 Spelen en activiteiten.....	25
3.4 De variatie in activiteiten.....	25
3.5 Zelf ontdekken.....	26
3.6 Uitstapjes.....	27

3.7 Een groen kinderdagverblijf.....	27
3.7.1 Buiten in de groene tuin	27
3.7.2 Biologisch en puur eten	28
3.7.3 Buiten slapen.....	28
3.7.4 Sorteren van afval	28
H.4 Eten en drinken.....	28
4.1 Samen eten is ook een leermoment	28
4.2 De warme hap	29
4.3 Fruit en groente.....	29
4.4 Lunch	29
4.5 Tussendoortje en drinken.....	30
4.6 Dieet, allergie, andere culturen	30
4.7 Feesten en trakteren.....	30
4.8 Voedingsmiddelen inkoop, bereiden en bewaren.....	31
H.5 Verzorgen	31
5.1 Verschonen.....	31
5.2 Toiletgang en zindelijkheid.....	31
H.6 Kind en zorgen.....	31
6.1 Zorg bespreken en monitoren.....	32
6.1.1 Mentorschap.....	32
6.1.2 Kijk op ontwikkeling (digitaal)	32
6.1.3 Meldcode kindermishandeling	33
6.1.4 HARTgericht kijken	33
6.1.5 Gesprekken met ouders en overdracht	34
6.2 Samen opvoeden.....	34
H.7 Informeren	35
7.1 Informatieverstrekking aan ouders.....	35
7.2 Individuele contacten.....	36
7.3 Oudercommissie.....	36
7.4 Ouderbijeenkomsten	36
7.5 Geschillencommissie	36
7.5.1 Als u een klacht heeft... ..	36
7.5.2 Klacht.....	37
7.5.3 Externe klachtafhandeling	37
H.8 Ruimte indeling	39
8.1 Binnenruimten	39
8.2 Buitenruimten	39
H.9 Veiligheid en gezondheid	40
9.1 Brandactieplan en ontruimingsplan	40
9.2 EHBO en BHV	40
9.3 Veiligheid en gezondheid	40
Bijlage 1: Ontwikkelingsgebieden per maand.....	41

Voorwoord

Als directie en medewerkers van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer, leveren we kwalitatief goede, groene, HARTgerichte en kleinschalige kinderopvang. Dat betekent dat wij eisen stellen aan het pedagogisch beleid en de uitvoering daarvan. Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer is tevens gericht op verbetering van de pedagogische kwaliteit. Dit doen wij door kritisch te blijven kijken naar onszelf en ons pedagogisch handelen. We ontwikkelen ons continu en trachten transparant te zijn in onze ontwikkeling door ouders in te lichten.

In het pedagogisch beleid komt tot uitdrukking hoe wij met kinderen omgaan en waarom wij dat zo doen. Het pedagogisch beleid is onder andere gebaseerd op onze visie geïnspireerd op:

- HARTgericht kijken naar kinderen
- De ontwikkeling van kinderen
- De interactievaardigheden vanuit welbevinden en betrokkenheid
- Startblokken van basisontwikkeling
- Kijk, kies doe
- Gezondheid en groen.

Brainstormen over onze visie

Vanuit deze richtinggevende kaders hebben we ons pedagogisch beleidsplan geschreven. Startblokken van basisontwikkeling onderstreept het belang van nieuwsgierig zijn, zelfvertrouwen hebben en emotioneel vrij zijn. Uit ervaring weten we dat dit de basis voor het geluk van kinderen is en daarom besteden we in ons kinderdagverblijf daar veel aandacht aan. Om deze kern van basisontwikkeling waar te kunnen maken voor kinderen, moeten we goed naar ons eigen handelen als volwassenen kijken. Dit pedagogisch beleidsplan begint met de 12 principes van HARTgericht kijken. Hierin denken we niet terug voor het krachtige woord **liefde**. Dit woord hoort in de kinderopvang thuis, want wij vinden dat werken met kinderen vanuit integriteit en liefde voor kinderen gedaan moet worden.

In dit plan wordt beschreven hoe wij werken aan de vier competenties, genoemd in de Wet Kinderopvang, namelijk: de emotionele veiligheid, persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van waarden en normen. Daarnaast is ons algemeen beleid voor kinderopvang hierin beschreven. Het pedagogisch beleidsplan is na te lezen op de website www.kdvmeneerkoekepeer.nl. Alle protocollen waar in dit beleidsplan naar verwezen worden, zijn ook te vinden op de website. We hebben ons beleid gebaseerd op wat we elkaar en de kinderen toewensen.

Uiteraard blijft dit pedagogisch beleidsplan altijd in ontwikkeling. Het wordt aangepast bij nieuwe ontwikkelingen en als er nieuwe afspraken gemaakt worden of wanneer er aanleiding toe is. Wij wensen je veel leesplezier.

Nadja Otto-Kleisterlee, directie van Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer

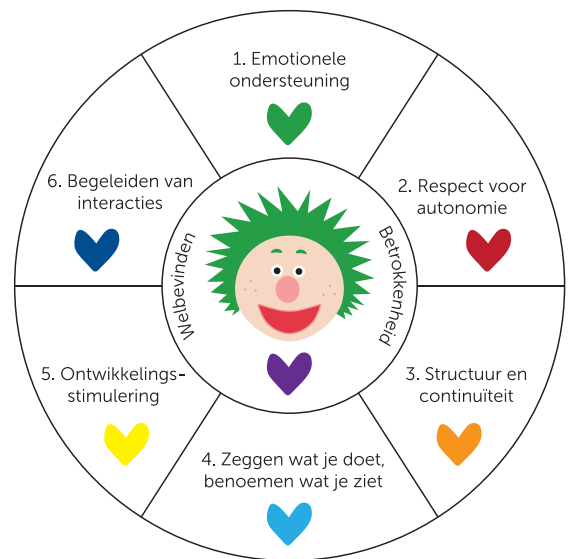
Opmerking vooraf: Daar waar wij spreken in dit plan over ouders, worden ook verzorgers bedoeld.

H.1 Pedagogisch beleidsplan

1.1 Wat zijn de bouwstenen voor ons pedagogisch beleidsplan?

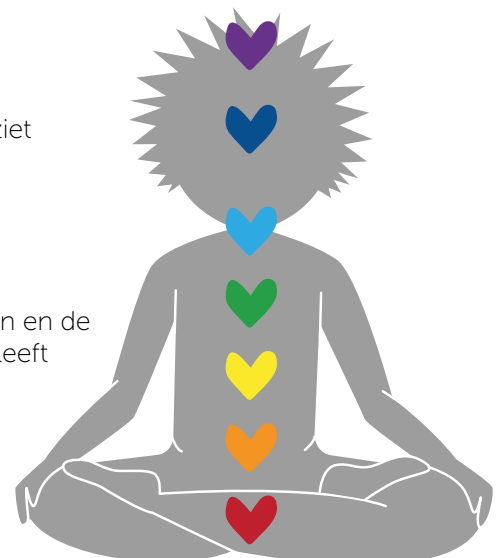
In de eerste plaats wensen we dat kinderen emotioneel vrij zijn, nieuwsgierig zijn en zelfvertrouwen hebben. Om dit een kans te geven is het zaak dat we in contact blijven met onze eigen integriteit en daarmee met het kind en zijn belevingswereld. Hoe kunnen wij leidsters anders weten wat er NU nodig is? Wij doen ons best om dit contact hoog te houden in de hoop dat de kinderen een sterke emotionele basis ontwikkelen die ervoor zorgt dat ze hun eigen ontwikkelingskracht en drang om te groeien in werking stellen. Voor ons is het een uitdaging om met jonge kinderen te spelen, te communiceren, ze uit te dagen en te stimuleren om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling. Dit vraagt van ons dat we ons open stellen voor een liefdevol en nieuwsgierig contact met het kind. We gunnen ze daarnaast een groene, ruimtelijke, veilige en uitdagende omgeving en stimuleren wij ze tot ontwikkeling door aan een groene hartgerichte visie (als startblokken van basisontwikkeling) vorm te geven. Dit doen we vanuit liefde voor het kind en door ons eigen handelen en denken te onderzoeken met behulp van HARTgericht kijken.

De 6 interactievaardigheden zijn verbonden aan het ondersteunen van welbevinden en betrokkenheid bij de pedagogisch medewerker en de kinderen. Bij Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer erkennen we dat de volwassene zelf emotioneel vrij, nieuwsgierig en zelfvertrouwen dient te hebben/ ontwikkelen omdat dit ondersteunend werkt naar de kinderen toe. De 6 interactievaardigheden die ingezet worden om welbevinden en betrokkenheid te creëren in het gehele kinderdagverblijf, dienen als een basis voor het stimuleren van een Heel mens. Van respect voor autonomie tot het begeleiden van interactie. Alle zes de interactievaardigheden bouwen de pedagogisch medewerker op als heel mens en daarmee werkt dit dus ondersteunend voor de kinderen. Bij Kinderdagverblijf meneer koekepeer werken we aan de verbinding met jezelf, met elkaar en met de kinderen. Dit begint bij jezelf als volwassene alsof je je eigen chakra's openstelt voor datgene dat gerespecteerd, benoemd en gestimuleerd mag werken. De 6 interactievaardigheden zien we als het chakra veld van het kinderdagverblijf, de pedagogisch medewerkers, ondersteunend personeel, ouders en uiteraard de kinderen. Hierbij staat het welbevinden en de betrokkenheid centraal, de paarse kroonchakra. Als we alle interactievaardigheden in ere houden stimuleert dit het welbevinden en de betrokkenheid van het kinderdagverblijf.

Paarse kroonchakra: welbevinden en betrokkenheid
 Donkerblauwe derde oog: het begeleiden van interacties
 Lichtblauwe keelchakra: Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet
 Groene hartchakra: Emotionele ondersteuning
 Gele zonnevlecht: Ontwikkelingsstimulering
 Oranje Sacrale chakra: Structuur en continuïteit
 Rode basischakra: Respect voor autonomie

De interactievaardigheden zijn vaardigheden om het welbevinden en de betrokkenheid in het gehele kinderdagverblijf te stimuleren. Het leeft op alle lagen van de organisatie en door ze te koppelen aan de energie punten van ons lichaam voelen we hoe ze de heelheid van elk individu stimuleren.

1.2 De 10 richtlijnen en 12 principes van een HARTgerichte kijk

We richten ons daarom op het kind met een HARTgerichte kijk. We willen niet terugdeinzen voor het woord 'liefde' en al helemaal niet voor de kracht van het uitdragen van de integriteit die dat met zich meebrengt. In ons kinderdagverblijf herleiden we alles terug naar dit woord. Deze liefde ziet eruit als de kern van de interactievaardigheden, dan wel Welbevinden en Betrokkenheid. Voor ons zit de waarheid van HARTgericht kijken in het benaderen van jezelf en anderen vanuit integriteit. Het brengt ons met beide voeten op de grond en terug naar waarom wij met kinderen willen werken. Voordat we over de manier van plannen, organiseren en onze groene visie gaan uitweiden, willen we verduidelijken wat een HARTgerichte kijk in onze ogen is. Uiteraard is dit een groeiproces met vallen en opstaan. Maar dit is wel de leidraad voor ons om met kinderen, collega's en ouders om te gaan in ons kinderdagverblijf.

De leidsters onderzoeken hun eigen HARTgerichte kijk naar kinderen door met elkaar in gesprek te gaan. Dit gaat vaak over hun eigen handelen, contact met kinderen en ouders en het zoeken van balans in hun pedagogische werk. De leidsters spreken met elkaar volgens een aantal richtlijnen dat openhartigheid bevordert. Dit doen ze tijdens groepsoverleggen, bij problemen die ervaren worden, bij algemene vergaderingen en vooral bij de HARTgericht kijken avonden. Dit stimuleert het middelpunt van ons kinderdagverblijf. Het groene Hart staat niet alleen voor de groene visie, maar ook de emotionele ondersteuning die we onszelf en anderen geven. Vanuit het centrum (ons hartchakra) openen we alle andere interactievaardigheden oftewel chakravelden in onze organisatie. Zie hierboven

1.2.1 10 richtlijnen van HARTgericht kijken

Vier keer per jaar organiseren we een HARTgericht kijken avond. In deze avond wordt er een vraag rondom een principe onderzocht door iedere leidster. Hierin praten we met elkaar onder begeleiding van de richtlijnen:

1. Ons doel is aan onszelf te werken, elkaar wederzijds steun te geven, te oefenen in onbevooroordeeld luisteren en delen.
2. We erkennen dat het proces dat ieder doormaakt belangrijk is en niet ons oordeel hierover. Geaccepteerd worden in de fase waarin we zijn, maakt het makkelijker anderen te accepteren in plaats van te veroordelen.
3. We delen wat voor ons en wat voor anderen werkt, in plaats van advies te geven. We laten anderen hun eigen antwoorden vinden.
4. Door onze eigen gevoelens te tonen, ontdekken we gemeenschappelijke ervaringen die ons met elkaar verbinden.
5. We respecteren elkaar als unieke mensen. We erkennen dat ieder zichzelf beter kent dan wie ook. Als we luisteren naar ons HART, vinden we ons beste antwoord.
6. We zijn hier om elkaars HARTgerichte kijk naar kinderen en volwassenen te steunen en elkaar te helpen concentreren op wat werkelijk voor ieder van ons telt. We zijn niet hier om te preken of elkaar te confronteren.
7. De rollen van leerling en leraar zijn onderling verwisselbaar. Ongeacht leeftijd of ervaring gaan ze van de een op de ander over.
8. We oefenen in het samenzijn met anderen, waarbij we leren alleen hun HART te zien.
9. Alle informatie die in de groep wordt uitgewisseld is vertrouwelijk.
10. We willen in gedachten houden dat we altijd een keuze hebben tussen vrede en innerlijke strijd, tussen liefde en angst.

1.2.2. 12 principes van HARTgericht kijken

Handelen en kijken vanuit liefde en integriteit naar kinderen binnen ons kinderdagverblijf is opgebouwd uit 12 principes die ons helpen om ons ego los te laten. Zo komen we in een proces dat ons stimuleert om vanuit het HART te kijken en te handelen om zo emotionele veiligheid, nieuwsgierigheid en zelfvertrouwen te bevorderen bij kinderen:

- Principe 1: De kern van jezelf, kinderen en volwassenen is integer en liefdevol.
- Principe 2: Angst laten varen betekent innerlijke vrede/rust en dit bevordert een gezonde (pedagogische) relatie met jezelf of de ander.
- Principe 3: Geven en ontvangen zijn in wezen één.
- Principe 4: Het verleden met het kind, jezelf, anderen en ook onze verwachtingen loslaten, betekent dat we elke keer opnieuw contact kunnen maken in het NU.
- Principe 5: NU is de enige tijd die er is en elk moment is bestemd om te geven.
- Principe 6: We leren van onszelf, anderen en de kinderen te houden door te vergeven in plaats van te veroordelen.
- Principe 7: We kunnen liefde zien in plaats van fouten of negatief gedrag van een kind, een andere volwassene of van onszelf.
- Principe 8: We kunnen als volwassene er bewust voor kiezen om van binnen vredig te zijn. Wat er ook maar om ons heen, in de groep, in een gezin of met een kind gebeurt.
- Principe 9: We zijn leerlingen en leraren voor een kind. We geven het kind deze gelijkwaardigheid op HART gebied.
- Principe 10: We concentreren ons op het leven als geheel en wat de kind-volwassen relatie ons te bieden heeft, waardoor kleine details/fragmenten niet in de weg zitten.
- Principe 11: Omdat liefde er altijd is en blijft, hoeft de kwetsbaarheid van het kind, de volwassene of van ons zelf niet als iets beangstigends te worden gezien.
- Principe 12: We kunnen onszelf, de kinderen, de ouders, andere volwassenen en collega's als mensen zien die of liefde verspreiden of een beroep doen op liefde.

De leidsters van Kinderdagverblijf meneer koekepeer onderzoeken voortdurend deze principes. Het is moeilijk te toetsen, maar vanuit gesprekken en observaties blijkt dat de leidsters sneller stress herkennen en dit weten om te buigen. De leidsters krijgen vertrouwen in hun eigen handelen en bewaren zelf makkelijker innerlijke rust. Dit bevordert het kind-leidster contact en maakt dat de leidster zich meer richt op het huidige moment. Hierin staat voorop dat de leidsters hun eigen proces volgen en zelf hun eigen vraagstukken onderzoeken door te delen met hun collega's. Het kinderdagverblijf is de plek waar dit gebeurt en waar hier ruimte voor wordt gemaakt.

Dit alles wordt gedaan om het kind-leidster contact zo veel mogelijk vanuit integriteit te laten verlopen. Door dit veel aandacht te geven is het streven dat elke leidster vanuit deze integriteit voorwaarden kan scheppen voor de basisontwikkeling van kinderen:

Emotioneel vrij zijn

Nieuwsgierig zijn

Zelfvertrouwen hebben

Dit zijn DE voorwaarden om een stap te kunnen maken in ieders ontwikkeling en volgens ons kinderdagverblijf hoort hier de focus op te liggen bij onze nog jonge kinderen. De leidsters leggen ook bij zichzelf hier de focus op om ook dit te kunnen geven en ontvangen van de kinderen. Kinderen spiegelen volwassenen en we hopen hiermee dat ze rust, vertrouwen en integriteit voelen bij de leidster, zodat de kinderen zo ook de kans krijgen om dit te mogen spiegelen.

1.3 De liefde en integriteit vertalen

We wensen dat onze kinderen:

- zich prettig voelen in de groep, dat ze zich 'wel bevinden'
- plezier hebben in gezamenlijke activiteiten en daar op betrokken wijze aan deelnemen
- nieuwsgierig zijn naar wat de omgeving te bieden heeft en graag onderzoeken en experimenteren. En daardoor zelfvertrouwen opbouwen en activiteiten durven aan te gaan die ze in ontwikkeling brengen.
- actief zijn, zelf initiatieven nemen en mee willen gaan in initiatieven die anderen (volwassenen en kinderen) nemen.

Kinderen nemen op een eigen wijze deel aan de wereld om hen heen, bijvoorbeeld door te spelen. De interacties tussen andere kinderen en volwassenen zijn nodig om steeds beter deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten en daarin te leren. Deze interactie is niet opgelegd, we nodigen kinderen uit vanuit de relatie die we met het kind hebben. We vertrouwen erop dat een kind weet wat goed is en durven ook los te laten. Dit vertrouwen brengt een gelijkwaardigheid en ontspannenheid met zich mee die we wensen in de relatie met kinderen. Je zegt als het ware JA tegen het kind in alle heilheid:

JIJ BENT HELEMAAL GOED ZOALS JE NU BENT.
IK ZIE JE.

Dit is de kern van hoe we samen handelen met het kind om zo ook samen tot leren en ontwikkelen te komen. Als we in staat zijn om vanuit deze kern, die liefde en acceptatie uitstraalt, te handelen, dan voelt niet alleen het kind de bovenstaande vier punten, maar ook de pedagogisch medewerker en ouder. Wij voelen ons dan samen prettig, hebben plezier, zijn nieuwsgierig en nemen initiatieven.

Lukt dit niet dan zijn we nergens schuldig aan, maar beginnen we weer opnieuw. Wij als volwassenen dragen al een verleden met ons mee. De manier waarop wij kinderen en hun gedrag zien, wordt gekleurd door dat verleden. Het opnieuw beginnen kan hierdoor stagneren. Vaak is de oplossing dan te vinden in de spiegel die wij van onszelf herkennen in het kind. Door te kijken welke boodschap het kind ons geeft, en waarom deze boodschap ons zo raakt, kunnen wij van het kind leren, waardoor wij zelf in ontwikkeling komen. Kinderen leren niet alleen van ons. Ook wij leren van kinderen, zeker als we ervaren hoe we HARTgericht naar ze kunnen kijken. Wanneer een kind gedrag laat zien dat ons raakt, kunnen we onszelf uitdagen om hierin de liefde in te zien. Van alles wat een kind doet is de kern liefde. Het geeft liefde of het zoekt liefde. Dit geldt uiteraard ook voor volwassenen. Als volwassene kan je dus bewust kiezen voor een HARTgerichte KIJK naar het leven en daarmee de kinderen.

Om ons te helpen bij het zien van de boodschap dat een kind ons geeft, kunnen we het volgende doen. We beschrijven het gedrag van het kind heel nauwkeurig volgens de volgende vragen:

Beschrijf het gedrag van het kind waarmee je moeite hebt.

- Het gaat over...
- Hij/zij...
- Wat verslechterd de situatie?
- Het gaat slechter met het kind wanneer hij/zij... of door...
- Wat verbeterd de situatie?
- Het gaat beter met het kind wanneer hij/zij... of door...
- Wat vind jij moeilijk of erg aan het probleem?
- Ik...
- Wat is jouw wens voor het kind in de beschreven situatie?
- Ik zou graag willen dat...

Na het invullen van de vragen kunnen we de naam van het kind weg halen en onze eigen naam er voor in de plaats zetten. Als we dat wat er staat dan aan onszelf voorlezen zal er herkenning kunnen komen. Ofwel we herkennen onszelf in de omschrijving die we in het kind zagen, ofwel we zien het tegenovergestelde van onszelf. Het blijkt dat het gedrag dat het kind laat zien ons raakt. De reden dat het ons raakt kan per persoon verschillen. Als we zien dat de geraaktheid die wij voelen door het gedrag van het kind, een boodschap is aan onszelf, kunnen we hiervan leren. Door de geraaktheid te onderzoeken, zorgt dit voor bewustwording. Door deze bewustwording zullen we ons anders voelen wanneer we het gedrag zien en hierdoor vanuit liefde naar het kind reageren. Als je vanuit je HART reageert op een situatie, dan reageer je met je beste raadgever.

Eén keer per jaar vragen we de pedagogisch medewerkers de volgende lijst in te vullen en bespreken we dit tijdens een HARTgericht kijken avond/vergadering.

- Onthaast je en neem je de tijd?
- Zie je jezelf als liefdevol?
- Neem je het kind serieus?
- Heb je respect voor de gevoelens en gedachten van het kind?
- Zijn je verwachtingen realistisch?
- Laat je oordelen achterwege?
- Ga je de relatie met het kind aan?
- Maak je contact?
- Sluit je compromissen?
- Communiceer je met het kind?
- Heb je vertrouwen?
- Sta je open?
- Mogen alle gevoelens er zijn?
- Geef je rust?
- Ben je positief?
- Ben je gelijkwaardig, dus straffen niet?
- Geef je een kind de ruimte om gevoelens te tonen?
- Zeggen we ja tegen het kind en als het nodig is en een liefdevol nee tegen ongewenst gedrag?
- Kinderen hebben veel wijsheid in hun hart. Waar wij onze ratio gebruiken zullen kinderen vaak vanuit een spontaniteit en openheid reageren. Wat gebeurt er als je als volwassene het kind hierin volgt?
- Ontstaat er spontaan spel?
- Straalt er liefde vanaf?
- Is er openheid?
- Hebben we plezier?

Elke maand heeft zijn eigen principe. Principe 1 staat in januari centraal en principe 12 in december. We kijken dan vanuit dit principe naar ons functioneren en onderzoeken wat onze kwaliteiten zijn en waar er nog werk is te doen. Zoals we kinderen willen benaderen, benaderen we elkaar ook.

We kunnen het hier en nu zo inspirerend, uitdagend en stimulerend mogelijk maken en onze kinderen helpen dat te (leren) doen wat ze graag willen. Wij, volwassenen, hebben de taak om te bemiddelen, te helpen en te sturen, zodat we hun actuele ontwikkeling versterken en hen leiden naar de ontwikkelings- en leerprocessen die in het vizier komen.

Een goede start helpen maken wil dan zeggen:

- Kinderen stimuleren om te doen wat ze zelf willen en (bijna) kunnen in activiteiten die op persoonsontwikkeling zijn gericht.
- Betrokkenheid, interesse en motivatie stimuleren
- Inspelen op wat kinderen zelf belangrijk vinden en wat je als volwassenen voor een optimale ontwikkeling nodig vindt.
- Zelf blijven ontwikkelen en leren samen op te bouwen: kinderen, leidsters en ouders.

1.4 De wet kinderopvang

Het bovengenoemde zijn de voorwaarden om aan de vier competenties, genoemd in de Wet Kinderopvang te kunnen werken, namelijk:

- Een gevoel van emotionele veiligheid;
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie;
- De kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken.

Als we deze competentie leggen naast de doelen van 'startblokken van basisontwikkeling' streven ze nagenoeg hetzelfde na. Dus we mogen concluderen dat als we onze visie inspireren op ontwikkelingsgericht spelen en werken gebaseerd op startblokken van basisontwikkeling, we ruimschoots werken aan de competenties genoemd in de wet kinderopvang. Doordat wij heel nadrukkelijk kracht zetten op de middelste cirkel via onze HARTgerichte kijk, zetten we een stevige kern/basis voor kinderen neer.

1.5 Startblokken van basisontwikkeling

Binnen startblokken van basisontwikkeling:

1. Helpen we bij het verwerven van de basiskenmerken:

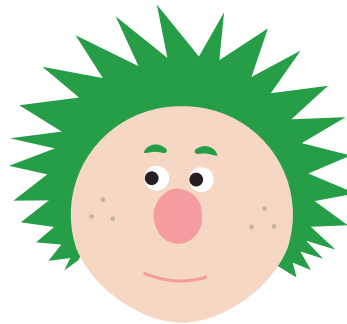
- Emotioneel vrij zijn,
- Zelfvertrouwen hebben,
- Nieuwsgierig zijn

Binnen de twee groepen van ons kinderdagverblijf wordt dit vrijwel op een gelijke wijze vormgegeven. Iedere emotie van het kind mag er zijn. Waar het kind blij en opgewekt mag zijn, mag het ook verdrietig en boos zijn. Alle kinderen binnen het kinderdagverblijf mogen proberen, experimenteren en foutjes maken. Doordat ze hierin vrijgelaten worden, wordt hun zelfvertrouwen groter. Ze kunnen het zelf!

De kinderen binnen alle twee de groepen worden uitgedaagd om nieuwsgierig te zijn. Regelmatig wordt het speelgoed gewisseld, waardoor het aanbod blijft variëren. Ook beschikt het kinderdagverblijf over 'ontdekken met je handen' kisten. Deze kisten zijn geschikt voor alle groepen. De pedagogisch medewerker kan uit verschillende materialen kiezen. Deze kisten zijn gemaakt met de doelstelling kinderen te prikkelen en nieuwsgierig te maken. Dit komt overeen met de eerste competentie van de wet kinderopvang, namelijk emotionele veiligheid. Door de 12 principes van onze HARTgerichte kijk heeft deze kern van startblokken van basisontwikkeling veel kracht en is de stap naar de tweede cirkel makkelijker en steviger te maken.

2. Bevorderen we de verdere brede ontwikkeling:

- Samen spelen en samenwerken
- Actief zijn en initiatieven nemen,
- Communiceren en taal,
- Voorstellingsvermogen en creativiteit
- Uiten en vormgeven
- Wereld verkennen
- Zelfsturing en reflectie
- Symbolen, tekens en betekenissen
- Onderzoeken, redeneren en probleem oplossen

De wijze waarop dit wordt vormgegeven verschilt per leeftijd. Ondanks dat de eerste communicatie met baby's voor het grootste gedeelte non-verbaal is, wordt veel met de baby's gesproken. De pedagogisch medewerkers zijn allemaal babyspecialist. We vertellen de baby's altijd wat we gaan doen en we zeggen hardop wat we zien. Door te kijken naar de bewegingen, de gezichtsuitdrukking en door te luisteren naar de geluidjes en verschillende huiltjes, komt er communicatie tot stand. We herkennen de behoeftes van de baby en stemmen ons handelen hierop af. We vertragen als het ware. Het is heel leuk om te zien dat wanneer je iets langer op een reactie wacht, je ook een reactie krijgt. De baby's spelen zoveel mogelijk op de vloer in de ruimte, naast elkaar. Op die manier zien ze elkaar en worden ze door elkaar uitgedaagd. Baby's spelen niet samen, wat niet inhoudt dat ze niet van elkaar kunnen leren.

De activiteiten die worden ondernomen met de baby's zijn dezelfde activiteiten die we doen bij alle andere leeftijden, alleen op een sterk vereenvoudigde manier. Boekjes worden voorgelezen, er wordt geveerd, kinderen experimenteren en manipuleren met de 'ontdek met je handen' kisten. We dansen, zingen of luisteren muziek. Kinderen worden betrokken bij de verschillende activiteiten passend bij hun eigen mogelijkheden.

Bij de dreumesen wordt dit al verder uitgebreid. Kinderen spreken hier met elkaar en spelen al iets meer doelgericht. Pedagogisch medewerkers nemen deel aan het spel van kinderen om op deze manier communicatie uit te lokken en aan te sporen tot samenspel of samenwerking. Activiteiten die worden aangeboden passen binnen een thema. Kinderen worden uitgedaagd om te ontdekken wat ze leuk vinden; boekjes lezen, verven, plakken, krijten, spelen met zand, bouwen, klimmen, klauteren. De kinderen moeten gaan leren om rekening te houden met elkaar. Je mag elkaar geen

pijn doen en rennen in de groep is gevaarlijk. De pedagogische medewerkers spreken kinderen op een vriendelijke manier aan wanneer ze toch rennen of elkaar pijn doen. Wij zien op dat moment niet een kind dat stout is omdat het de regels overtreedt, maar een kind met een hulpvraag. Misschien voelde het kind zich niet veilig waardoor het de ander pijn deed, of misschien heeft het kind behoefte aan beweging waardoor het gaat rennen. Het is aan de pedagogisch medewerker om te ontdekken wat de hulpvraag is en het kind te helpen. Wij geven kinderen geen straf!

In de peutergroep wordt het verder uitgebreid. Activiteiten worden samen ondernomen, kinderen worden gestimuleerd samen te spelen. De thema's zijn nadrukkelijker aanwezig en deze worden voor een groot gedeelte ingevuld door de kinderen zelf. De kinderen zijn veel buiten, in het bos of gaan naar de winkel. Kortom, deze kinderen gaan écht de wereld in. Taal, waaronder ook geschreven taal, spelen een grote rol in de dagindeling. Boekjes worden voorgelezen en kinderen lezen zelf boekjes voor. Door kinderen geen vooraf bedachte knutselwerkjes te laten maken, kunnen ze zelf ontdekken en experimenteren. Ook hier worden de 'ontdek met je handen' kisten gebruikt om kinderen uit te dagen, nieuwsgierig te maken en lekker te laten ontdekken. Kinderen die bijvoorbeeld ruzie hebben, worden geholpen om dit zelf op te lossen. Ook in de peutergroep gelden regeltjes, maar ook hier geldt dat kinderen deze overtreden met een reden. Het is aan de pedagogisch medewerker te ontdekken wat de onderliggende hulpvraag is. We geven geen straf, maar helpen het kind verder.

Dit komt overeen met de tweede, derde en vierde competentie van de wet kinderopvang, namelijk persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van waarden en normen.

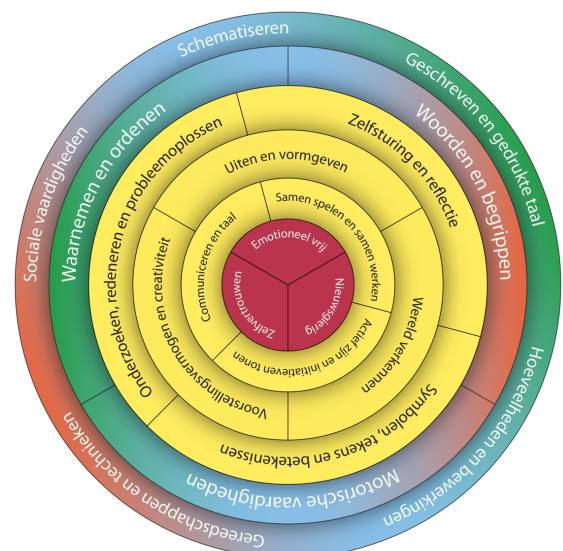
3. Verwerven van specifieke kennis en vaardigheden:

- Woorden en begrippen
- Motorische vaardigheden
- Waarnemen en ordenen
- Sociale vaardigheden
- Schematiseren
- (Geschreven en gedrukte taal)
- (Hoeveelheden en bewerkingen)
- (Gereedschap en technieken)

Dit punt komt overeen met het vorige punt. Echter wordt het nog verder uitgediept. Deze punten zijn vooral van toepassing in de peutergroep. Kinderen krijgen echte vriendjes en spelen steeds meer samen of naast elkaar in hetzelfde spel. In het thema wordt meer gebruik gemaakt van woorden en begrippen en schematiseren komt ook zo nu en dan aan bod. Dit komt ook overeen met de tweede, derde en vierde competentie van de wet kinderopvang, namelijk persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van waarden en normen. Deze doelen zijn een verdere stap na de doelen van de middelste cirkel. De laatste twee doelen kunnen aan bod komen binnen ons kinderdagverblijf, maar niet elk kind zal hier al aan toe zijn voordat het schoolgaand is. Daarom vallen deze doelen ook in de meest buitenste cirkel van startblokken van basisontwikkeling.

1.5.1 De binnenste cirkel

De rode kern van deze cirkel staat voor de voorwaarden van ontwikkeling. Geen enkel kind zal volledig kunnen ontplooiën als hiervan een component gemist wordt. Elk kind heeft het nodig om zelfvertrouwen te hebben, emotioneel vrij en nieuwsgierig te zijn. Voor ons en ook voor de ouders is het dus van groot belang dat wij als volwassenen deze voorwaarden ondersteunen. Zoals hierboven beschreven, helpen we de kinderen hierbij door een veilige, persoonlijke en

betekenisvolle sfeer te creëren in ons kinderdagverblijf. Wij willen kinderen begeleiden in een klimaat van (emotionele en fysieke) veiligheid.

De basis van al ons handelen is het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind, door van het kind te houden en onze 12 principes als leidraad te behouden. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerker onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven en kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Onze kinderen worden positief benaderd en krijgen te horen wat ze goed kunnen. Een positief en persoonlijk contact met de pedagogisch medewerker, een vertrouwde omgeving, kleine groepen en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen zullen vanuit dit veilige gevoel op allerlei ontwikkelingsgebieden zich meer ontwikkelen en de omgeving gaan ontdekken. Als we ze hierin vertrouwen en ook in los durven te laten, dan handelen we uit integriteit en dat is precies wat we voor elkaar willen en dus voor onze kinderen willen.

Stel dat je kind zo gelukkig is dat het alleen de wens heeft om zichzelf te zijn en te blijven. Dan is opvoeden vanuit het hart echt geslaagd.

1.5.2 De middelste en buitenste cirkel

Om de brede ontwikkeling en de specifieke vaardigheden te stimuleren zijn de voorwaarden van ontwikkeling van de binnenste cirkel nodig. Vanuit deze kern kunnen we de stap maken naar de middelste cirkel (van startblokken van basisontwikkeling) waarin de brede ontwikkeling aan bod komt. De brede ontwikkeling stimuleren we samen met de kinderen door betekenisvolle activiteiten te creëren. Betekenisvolle activiteiten zijn activiteiten die passen bij wat een kind graag doet en die het persoonlijk als zinvol en interessant ervaart. Door hier heel open in te zijn accepteren we de wens van het kind hierin. Spelactiviteiten zijn in principe voor jonge kinderen betekenisvol;

- Bewegingsspel
- Manipulerend spel
- Eenvoudig rollenspel
- Thematisch rollenspel
- Constructief spel

Al deze activiteiten brengen sneller ontwikkeling te weeg als je als volwassene actief aandeel neemt om die activiteiten meer ontwikkelingswaarden te geven. Door mee te spelen leer je de kinderen beter kennen en kan je beter inspelen op hun mogelijkheden. Daarom zullen wij steeds op zoek zijn naar wat onze kinderen willen en al kunnen en al bijna kunnen. We gebruiken ons kind volg systeem KIJK! om de basiskenmerken en betrokkenheid van kinderen te observeren. Vanuit deze informatie leren we het kind nog beter kennen. We kunnen activiteiten dusdanig aanpassen om de betrokkenheid van kinderen te vergroten. Hiermee hopen we het plezier maar ook de ontwikkeling te stimuleren. Op basis daarvan creëren wij situaties die nieuwe handelingsmogelijkheden bevorderen. Dit gaat spelenderwijs en in betekenisvolle thema's voor jonge kinderen. Binnen elk thema dat, zolang duurt als de interesse van de kinderen, zorgen we voor afwisselende activiteiten waarin we ernaar streven dat elk kind tot zijn recht komt.

1.6 Activiteitenformulier

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer

Activiteitenformulier voor thema: .....

Datum:.....

- Spelactiviteiten:.....
- Constructieve en beeldende activiteiten: .....
- Gespreks- en taalactiviteiten: .....
- Lees- en schrijfactiviteiten:.....
- Reken- wiskundeactiviteiten:.....

Ontwikkelingsgebieden: .....

Aan het begin van elk thema maken we voor de groene en oranje groep een overzicht van de activiteiten (zie hierboven) die eventueel aangeboden kunnen worden binnen dit thema. Samen met de oudere kinderen van de oranje groep praten we over het thema en kijken we wat de kinderen zelf zouden willen doen. Hierna kunnen we de geplande activiteiten meer aanpassen. Tijdens het thema zal het activiteitenaanbod groeien door initiatieven van de kinderen. De kinderen mogen deze activiteiten altijd zelf oppakken samen of zonder de pedagogisch medewerker. Uiteraard mogen de kinderen ook buiten het thema spelen. Een kind wordt nooit tot een activiteit gedwongen. Ze zullen uitgenodigd worden of het zelf willen. Elk dagdeel zijn we minstens een half uur tot een uur (afhankelijk van de interesse en de concentratieboog) gericht op het thema en het extra stimuleren van de groep.

In de praktijk is dit vaak veel meer, maar dit is het minimum. De pedagogisch medewerker maakt dan deel uit van het spel, begeleid, helpt en stimuleert. Meedoen is een toverwoord. Kinderen vinden het heerlijk als de pedagogisch medewerker helemaal in het NU meespeelt en meegeniet. De rest van de tijd kunnen de kinderen hun voordeel doen tijdens het alleen spelen en samenspelen door hun opgedane ervaringen van dit specifieke moment.

Ontwikkelingsgebieden per seizoen:

Elk seizoen zetten we een aantal ontwikkelingsgebieden centraal. Bij het ontwerpen van onze activiteiten aanbod kunnen we ervoor zorgdragen dat deze ontwikkelingsgebieden zeker aan bod komen. Dit zijn de ontwikkelingsgebieden die met behulp van ons observatie programma KIJK! gestimuleerd en geobserveerd kunnen worden. Zie Bijlage 1

1.7 Groepsschema

BLAUWE GROEP	GROENE GROEP	ORANJE GROEP
Op de verdieping 0-2 jaar	Op de begane grond 0 tot 3 jaar	Op de begane grond 1 tot 4 jaar
Max. 3-9 kinderen begeleid door 2-3 pedagogisch medewerker(s) (afhankelijk van de kind-leidster ratio)	Max. 5-15 kinderen begeleid door 2 -3 pedagogisch medewerker(s) (afhankelijk van de kind-leidster ratio).	Max. 8-16 kinderen begeleid door 1-2 pedagogisch medewerker(s) (afhankelijk van de kind-leidster ratio).

De allerkleinsten zullen eveneens veel oppikken van de afwisselende activiteiten. We kiezen ervoor dat deze kinderen dit meer gedurende de hele week ervaren, door samen te spelen met elkaar en de pedagogische medewerkers. We gaan er lossers mee om, maar toch is er een stimulerende omgeving. Zo maken we een differentiatie in leeftijden en streven we er naar dat elk kind nieuwsgierig blijft zonder overvraagd te worden. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Ze leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om vanuit ons kinderdagverblijf de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van en door elkaar, voor nu en later. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar te helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen. Maar door vooral veel plezier te beleven met elkaar.

1.8 Meneer koekepeer

We gebruiken geregeld een handpop om interactie met kinderen te stimuleren. De vrolijke Meneer Koekepeer en zijn vrienden zijn echte speelkameraadjes. Elke groep heeft meerdere handpoppen. Ze maken dezelfde dagelijkse dingen mee als de kinderen en leeft in een herkenbare wereld. Meneer koekepeer betreft de kinderen extra bij hun eigen activiteiten door mee te spelen. Hij 'praat' met hen en lokt zo op een veilige manier interactie uit. Meneer Koekepeer geeft de pedagogische medewerker een middel om de interesse en betrokkenheid van kinderen te verhogen. Meneer Koekepeer benoemt de kwaliteiten van de kinderen en vraagt ook of ze iets aan hem willen laten zien. Hij is dankbaar voor de bijdrage van de kinderen en leert heel veel van ze. Meneer Koekepeer is dus een vast gezicht en speelt al met de allerkleinsten. Hij voelt dus heel vertrouwd en kan dus ook troost bieden, knuffelen en grapjes maken.

1.9 Time-in

Wij vinden normen en waarden van belang. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Zoals wijzelf kinderen HARTgericht benaderen, willen we dit uitdragen in hoe we met elkaar omgaan. Elkaar pijn doen hoort daar uiteraard niet bij. Binnen en buiten de groep doen zich situaties voor waar op dit gebied veel leermomenten zijn (bijv. pijn en verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis). Het eigen gedrag van de groepsleiding heeft hierbij een belangrijke voorbeeldfunctie. We onderzoeken agressief gedrag van kinderen en proberen hun boodschap te achterhalen, maar we beschermen het kind voor zichzelf en ook andere kinderen door kinderen uit een situatie te halen. Zoals wijzelf kinderen vanuit liefde willen benaderen, hopen we dat kinderen dit van ons oppakken. Daarom kiezen we voor een time-in als er "ongewenst" gedrag is. Alle emoties van het kind mogen er zijn, wij zullen deze niet afkeuren. In een time-in kunnen we samen met het kind de emoties ervaren en het kind begeleiden in het omgaan met de emotie.

Waarom kiezen we hiervoor?

Daniel J. Siegel en Tina Payne Bryson, auteurs van de bestseller 'Het Hele Brein Het Hele Kind', leggen in Time uit waarom time-outs niet goed zijn voor de ontwikkeling van je kind. Zij baseren zich daarbij ook op de laatste bevindingen van hersenonderzoek:

In de meeste gevallen betekent een time-out dat een kind geïsoleerd wordt. Zelfs als dat op een geduldige en liefdevolle manier gebeurt, leren time-outs kinderen dat wanneer ze een fout maken, of als ze het moeilijk hebben, ze gedwongen zullen worden om het alleen op te lossen. Door jonge kinderen wordt dat ervaren als een afwijzing. Daarnaast zeg je in feite tegen je kind: 'Ik wil alleen bij je zijn en ervoor je zijn als je alles goed op een rijtje hebt'.

Kinderen hebben een grote behoefte aan verbondenheid. Uit jarenlang onderzoek blijkt dat ze zeker in tijden van nood, in de nabijheid willen zijn en getroost willen worden door de mensen die om hen geven. Maar als kinderen de controle over hun emoties verliezen, zetten ouders hen vaak op hun kamer, in de hoek of op de 'naughty chair' van Supernanny. Dat betekent dat ze in tijden van emotionele stress in hun eentje moeten lijden.

Als kinderen emotioneel overvraagd worden, misdragen ze zich soms; hun intense emoties en de eisen van de situatie gaan hun kunnen te boven. Het uiten van een behoefte of een sterk gevoel kan leiden tot agressief, respectloos of opstandig gedrag. Dat is het bewijs dat kinderen nog niet beschikken over bepaalde zelfreguleringsvaardigheden. Wangedrag is vaak een schreeuw om hulp om gekalmeerd te worden en om verbonden te zijn met de ouders.

Als de ouder reageert met het isoleren van het kind, blijft een instinctieve psychologische behoefte van het kind onvervuld. Hersenscans tonen zelfs aan dat het ervaren van relationele pijn – zoals die veroorzaakt wordt door afwijzing – leidt tot hersenactiviteit die vergelijkbaar is met het ervaren van fysieke pijn.

Daar komt nog bij dat time-outs doorgaans niet effectief zijn om de doelen van het disciplineren te bereiken: een gedragsverandering en het aanleren van nieuwe vaardigheden. Ouders denken dat het de kinderen kalmeert en dat ze erdoor gaan nadenken over hun gedrag, maar in werkelijkheid maken time-outs de kinderen nog bozer en raken hun emoties nog meer ontregeld.

Ze vinden de straf van hun ouders vaak gemeen en oneerlijk en missen daardoor de gelegenheid om inzicht, empathie en probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen. Door hen te isoleren leer je hen geen nieuwe vaardigheden. Het stellen van duidelijke grenzen en de nadruk op samenwerking, empathie en respect stimuleren het kind juist wel om actieve, empathische beslissingen te nemen.

In plaats van een time-out kun je beter een 'time-in' organiseren om je kind discipline bij te brengen. Dat houdt in dat je het kind een liefdevolle verbondenheid biedt en naast het kind gaat zitten om te praten en het kind te troosten. Zo kun je hen leren om stil te staan bij en te reflecteren over hun eigen gedrag. Dat maakt ook het ouderschap een stuk effectiever en lonend op de lange termijn.

ALS WE NU EENS alle
KINDEREN IN EEN HARTJE
STOPPEN IN PLAATS VAN
IN EEN HOKJE...

Waar we in dit artikel ouder lezen, kunnen we ook (pedagogisch) medewerker lezen. Dit artikel maakte ons meteen duidelijk dat een TIME OUT niet bij onze visie past en we kiezen daarom dus bewust voor een "TIME IN" in ons kinderdagverblijf. Het komt voor dat een kind ons niet toelaat op het moment dat er iets gebeurt. Dan wachten we af tot het wel lukt, maar we vertrouwen dan op wat het kind aangeeft. Emoties kunnen overweldigend zijn en dat weten wij volwassenen ook. Iedereen verdient het geduld om de kans te krijgen deze te reguleren. Maar aan emoties hangt geen waarheid. Ondanks het uitdragen van emoties en "ongewenst gedrag" blijft iedereen in de kern liefde en daarmee stoppen we kinderen niet in een hokje, maar in een hartje.

H.2 Werken met het vierogen-principe en de groepsindeling

2.1 Groepsindeling en personeel

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer bestaat uit 3 stamgroepen en heeft in totaal groepsruimtes. We bespreken continu hoe de groep ervaren wordt en letten dan op veiligheid, werkdruk en flexibiliteit in de groep. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen en alle pedagogisch medewerkers zich prettig voelen. We hebben een blauwe, groene en een oranje groep.

2.1.1 Blauw

De blauwe groep is voor de allerjongste kinderen van het kinderdagverblijf. Vaak zijn hier niet meer dan 6 kindjes onder 1 jaar te vinden. Deze groep is gericht op rust en regelmaat en veel individuele aandacht. De babygroep (blauw) heeft Leander wiegjes om flexibel in de groep of in een slaapkamer te slapen. Zodra een kindje kan draaien, kunnen ze in de aparte slaapkamer slapen of natuurlijk in een Lutje Potje buiten. De pedagogisch medewerker kan het kindje vanaf de verdieping buiten zien liggen en vraagt ook aan haar collega's van de groene groep om het kindje in de gaten te houden. We zetten een babyfoon buiten. Deze groep zal zo ingericht zijn dat de kinderen in rust en veiligheid kunnen ontwikkelen. Er is genoeg ruimte om een groei dutje te doen, te spelen, knuffelen, en heerlijk verzorgd te worden in een oase van rust.

Als het weer het toelaat spelen ze in de babytuin met de kindjes van de groene groep.

De blauwe groep is een groep waar kinderen van 0-2 jaar in geplaatst kunnen worden.

2.1.2 Groen

Er zijn kruip- en verstophoekjes, maar ook een speelhoek met keuken. Er is ook een grond box voor de allerkleinsten om ervoor te zorgen dat ze even ongestoord kunnen ontdekken of rusten. Bij de groene groep hebben we een snoezelruimte ingericht. Daar kunnen we met een kindje naartoe om even wat rust te hebben voor een flesje of als het verdrietig is.

De kinderen zijn met wat meer verschillende leeftijden en leren lekker bewegend te spelen. Er zijn twee slaapkamers en een snoezelruimte, maar het buiten slapen in de Lutje Potjes blijft onze voorkeur hebben. De groene groepsruimte is meteen in contact met een eigen baby/dreumestuin, die weer verbonden is met het grote speelterrein aan de voorkant.

De groene groep is een groep waar kinderen van 0 tot 3 jaar in geplaatst kunnen worden. We hebben hier bewust voor gekozen, omdat we merken dat de ontwikkeling van kinderen heel verschillend gaat. Niet alle kinderen zijn op dezelfde leeftijd toe aan de oudste groep. Het kan ook voorkomen dat de oranje groep nog geen plekje heeft en dan zijn de kinderen in de groene groep ook op hun plek.

Hierdoor kan de groep gedurende de dag ook gesplitst worden. De oudsten gaan bijvoorbeeld met de jongsten van de oranje groep mee naar buiten, terwijl de allerkleinsten van de groene groep hun slaapje doen, de groep ontdekken of een eigen activiteit doen.

2.1.3 Oranje

De oranje groep, de peutergroep (max 16 kinderen) van 1-4 jaar. Dit is een horizontale stamgroep voor de alleroudste kinderen van het kinderdagverblijf. Deze groepsruimte zal de kinderen stimuleren tot meer zelfstandigheid en zelfvertrouwen te winnen voordat ze naar school gaan. Uitdagend dagritme en leuke leerzame thema's staan voorop. Ook kunnen de kinderen nog lekker buiten slapen in de Lutje Potjes als ze nog een middagslaapje nodig hebben. De oranje groepsruimte is meteen in contact met de uitdagende groene tuin en vanuit de ruimte kunnen de kinderen de konijnen buiten zien huppelen. In de oranje groep staat een duidelijk dagritme en thema centraal. De kinderen gaan er vaak op uit, spelen in de tuin, spelen thematisch in hoeken, creëren en worden volop gestimuleerd in hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen.

2.2 Opbouw team

We hebben samen onderzocht wat integriteit (HARTgericht kijken) betekent voor elke pedagogisch medewerker en staan zeer op één lijn. Ook onderzoeken en onderstrepen we elkaars kwaliteiten. Nadja stuurt het team aan en houdt overzicht. Zij onderhoudt de zakelijke kant van het kinderdagverblijf, maar bewaakt ook het uitdragen van de pedagogische visie en is onze pedagogisch coach.

Het kinderdagverblijf voelt vertrouwd aan voor zowel de ouders als de kinderen, mede doordat er maar een paar vaste gezichten zijn in de groep.

In de praktijk komt dit neer op:

- Per pedagogisch medewerker mogen 3 kinderen in de leeftijd tot 1 jaar aanwezig zijn
- Per pedagogisch medewerker mogen 5 kinderen in de leeftijd 1 tot 2 jaar aanwezig zijn
- Per pedagogisch medewerker mogen 6 kinderen in de leeftijd 2 tot 3 jaar aanwezig zijn
- Per pedagogisch medewerker mogen 7 kinderen in de leeftijd 1 tot 3 jaar aanwezig zijn
- Per pedagogisch medewerker mogen 8 kinderen in de leeftijd 2 tot 4 jaar aanwezig zijn

In de groepen werken ook een vrijwilligster en stagiaires onder leiding van één of twee pedagogisch medewerkers. Ons kinderdagverblijf wil graag een moestuin en een grote groene speeltuin onderhouden, waardoor er ook regelmatig een technisch medewerker zal zijn die garant staat voor het onderhoud hiervan.

Een aantal ochtenden per week is een groepshulp aanwezig welke zorgdraagt voor de schoonmaak alsmede ook het ondersteunen van de pedagogisch medewerkers door het uitvoeren van huishoudelijke taken.

In geval van calamiteiten zullen de vaste pedagogisch medewerkers een beroep doen op elkaar. We vervangen elkaar waardoor de kinderen altijd een bekend gezicht zullen zien.

2.2.1 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers (ofwel leidsters) zijn de medewerkers die voor de daadwerkelijke verzorging van de kinderen zorgen. Zij hebben minimaal een MBO-3 opleiding genoten in de richting kinderopvang. Bij Meneer Koekepeer verschilt het opleidingsniveau van MBO-3 tot HBO. Alle medewerkers staan achter onze visie. De visie van Meneer Koekepeer is een visie die om de pedagogisch medewerkers zelf gaat, de visie vraagt om volledig omarmd te worden. Doordat wij

werken met deze visie en wij de pedagogisch medewerkers uitnodigen zichzelf te ontwikkelen binnen deze visie, merken wij dat wij een hecht team hebben. Wij trachten een veilige plek te zijn voor de pedagogisch medewerkers, want alleen dan kunnen wij dat ook bieden aan jouw kind.

2.2.2 Pedagogisch coach

Vanaf 1 januari 2019 moeten alle pedagogisch medewerkers begeleid worden door een pedagogisch coach. Dit is een overheidsmaatregel om pedagogisch medewerkers verder te professionaliseren. Binnen ons kinderdagverblijf worden de pedagogisch medewerkers begeleid door Nadja.

De pedagogisch coach helpt pedagogisch medewerkers de beste versie van zichzelf te zijn in hun functioneren. Hoe ervaar je de visie, hoe werk je met de visie, wat zou je graag anders zien, waar zou je graag aan willen werken, zijn voorbeelden van vragen die gesteld kunnen worden.

Iedere pedagogisch medewerker heeft recht op coaching. Aan het begin van ieder jaar wordt bekeken hoeveel FTE's worden ingevuld door de pedagogisch medewerkers. Per FTE worden 10 uur coaching toegekend. Dit totaal aantal uren voor coaching mogen volgens de wet vrij worden ingezet, als het doel maar coaching is. Bij Meneer Koekepeer hebben we ervoor gekozen om alle pedagogisch medewerkers te coachen op hun eigen (werk gerelateerde) doel. Tijdens verschillende momenten worden pedagogisch medewerkers geprikkeld om een ontwikkeldoel te kiezen. In het functioneringsgesprek, aan het begin van het jaar, wordt dit doel concreet beschreven en start de coaching. Ook zal Nadja regelmatig on the job coachen door een dag met een medewerker de groep te draaien. Dit geeft altijd veel inzichten en leerdoelen.

Naast deze coaching wordt iedere pedagogisch medewerker elke maand uitgenodigd voor een kwartiertje. Een kwartiertje is een moment waarop besproken kan worden hoe het gaat, waar iemand tegenaan loopt, of er iets nodig is enz. Ook deze gesprekken vallen onder coaching en worden hierom hier genoemd.

Door alle medewerkers op deze manier coaching te bieden voldoen wij ruimschoots aan de minimale eisen. Wij kiezen hiervoor omdat wij ervan overtuigd zijn dat dit de professionaliteit bevordert. Op deze manier heeft een pedagogisch coach ook daadwerkelijk een toegevoegde waarde.

2.2.3 De 6 interactievaardigheden

In de interactie tussen volwassenen en kinderen blijken 6 interactievaardigheden van belang te zijn voor een goede ondersteuning van kinderen in de kinderopvang. Deze 6 interactievaardigheden zijn:

- Emotionele ondersteuning
- Respect voor autonomie
- Structuur en continuïteit
- Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet
- Ontwikkelingsstimulering
- Het begeleiden van interacties

Emotionele ondersteuning

Een eerste voorwaarde voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen, is dat zij zich veilig en geborgen voelen. Pedagogisch medewerkers kunnen daarvoor zorgen door emotionele ondersteuning te bieden. Emotionele ondersteuning bieden betekent: een relatie opbouwen waarin het kind zich veilig en vertrouwd voelt, betrokkenheid laten merken bij kinderen wat beleeft en ervaart en ervoor zorgen dat het kind gedurende de dag regelmatig emotioneel kan bijtanken.

Respect voor autonomie

Als een kind zich veilig voelt, gaat hij op verkenning uit. Belangrijk is dat het kind daarvoor zo veel mogelijk de ruimte krijgt. Respect hebben voor de autonomie van het kind betekent: de eigenheid van ieder kind respecteren en accepteren, het kind met respect verzorgen, het kind genoeg tijd geven om te reageren, het kind zo veel mogelijk zelf laten proberen.

Structuur en continuïteit

Een kind heeft te maken met veel nieuwe indrukken en ervaringen. Om zich veilig te voelen en dingen te durven ondernemen, zijn houvast en duidelijkheid belangrijk.

Pedagogisch medewerkers kunnen daaraan tegemoetkomen door structuur en continuïteit te bieden. Structuur en continuïteit bieden betekent: ervoor zorgen dat de overgangen voor het kind zo soepel mogelijk verlopen, kinderen houvast bieden door vaste gewoonten, rituelen en ritmen, duidelijk en consequent zijn.

Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet

Kinderen die nog niet of nauwelijks zelf kunnen praten, zijn wel gevoelig voor taal. Door gebruik van taal kunnen pedagogisch medewerkers het eigen gedrag en het gedrag van anderen voor kinderen voorspelbaar maken en tegelijkertijd de taalontwikkeling ondersteunen. Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet houdt in: veel en rustig tegen de kinderen praten over wat je doet en wat je ziet en geduldig op antwoord wachten.

Ontwikkelingsstimulering

Kinderen worden uitgedaagd door nieuwe mogelijkheden in spel of activiteiten van buitenaf. In de kinderopvang is het de taak van de pedagogisch medewerker om deze uitdaging zodanig aan te bieden dat het aansluit en passend is bij het ontwikkelingsniveau van het kind op dat moment.

Met ontwikkelingsstimulering wordt bedoeld: het goed naar het kind kijken om te ontdekken wat de volgende stapjes zijn in de ontwikkeling, niet te ver verwijderd raken van de fase waarin het kind zich bevindt, maar goed aansluiten op wat het kind al kan en wat hem interesseert.

Het begeleiden van interacties

Hoewel jonge kinderen nog sterk op zichzelf en op volwassenen gericht zijn, groeit de sociale belangstelling voor andere leeftijdsgenoten snel. De kinderopvang is de ideale plek om plezier en ervaringen op te doen in sociale contacten. Het is de basis voor samenspel. Met het begeleiden van interacties wordt bedoeld: het kind in contact brengen met andere kinderen en dit contact positief begeleiden; het opmerken, benoemen en ondersteunen van de interacties die ontstaan.

Voor een goede ondersteuning is goed kijken en luisteren een voorwaarde. Dan pas kan een pedagogisch medewerker weten wat een kind nodig heeft en kan zij op de juiste manier op het kind reageren. Belangrijk is ook dat de pedagogisch medewerker met haar volle aandacht bij het kind of kinderen is waar ze mee bezig is. Ten slotte gaat het erom dat zij beseffen dat ieder kind uniek is en zijn eigen ontwikkeling doormaakt. Dit leidt tot drie uitgangspunten. We noemen deze "de drie vuistregels" voor pedagogisch medewerkers in de omgang met kinderen:

- Met je volle aandacht bij het kind zijn
- Goed kijken en luisteren
- Oog hebben voor het unieke van elk kind

2.2.4 Stagiaires en vrijwilligers

We zijn als kinderdagverblijf een erkend leerbedrijf. Dit houdt in dat wij aan alle eisen voldoen die gesteld worden door de verschillende opleidingscentra. Wij bieden stagiaires de gelegenheid te werken binnen een reële arbeidssituatie. De stagiaire kan in de beroepspraktijk binnen ons kinderdagverblijf de einddoelen van de stage realiseren. Stagiaires binnen ons kinderdagverblijf krijgen een stagebegeleider toegewezen. Deze begeleider is een pedagogisch medewerker in de groep waar de stagiaire stage gaat lopen. Doordat de stagiaire en de begeleider samen werken op de groep kan er direct gereageerd worden op het werken in de groep. Vragen stellen en aanwijzingen geven kan op deze manier direct plaatsvinden.

De verdere afspraken met stagiaires is vastgelegd in ons stagebeleid, te lezen via onze website of op te vragen op het kinderdagverblijf.

Naast stagiaires werken we ook met vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn een echte ondersteuner in de groep. De vrijwilliger ondersteunt de pedagogisch medewerker in haar werkzaamheden. Dit kan zijn, flesjes warm maken, was vouwen, kinderen uit bed halen, brood smeren, fruithapje maken enz. Bij

het uitvoeren van deze werkzaamheden blijft de eindverantwoordelijkheid bij de pedagogisch medewerker. Zij moet er dus zorg voor dragen dat de werkzaamheden die de vrijwilliger uitvoert goed uitgevoerd worden. Nadja is het vaste aanspreekpunt van de vrijwilligers. Naast Nadja wordt ook altijd een pedagogisch medewerker in de groep aangesteld tot begeleider. Zij zorgt er dan voor dat taken duidelijk zijn en eventuele knelpunten worden opgemerkt.

2.2.5 Gastvrouw

Sinds 2019 is er ook een gastvrouw werkzaam bij Meneer Koekepeer. De gastvrouw is 4 dagdelen aanwezig op het kinderdagverblijf. Voordat de kinderen naar het kinderdagverblijf komen, zorgt zij ervoor dat alles hygiënisch en fris is. Op het moment dat alle kinderen aanwezig zijn gaat zij de pedagogisch medewerkers ondersteunen door het uitvoeren van huishoudelijke taken. Brood snijden, bedjes opmaken, zorgdragen voor de was, activiteiten klaarzetten zijn allemaal werkzaamheden die de gastvrouw kan uitvoeren. De gastvrouw draagt geen eindverantwoording, deze blijft liggen bij Nadja of de pedagogisch medewerkers in de groep waar de gastvrouw ondersteunt.

2.2.6 Technisch medewerker

Een aantal uur per week is een technisch medewerker aanwezig. Deze zorgt voor het onderhoud van ons pand, de buitenruimtes en zorgt voor de verzorging van de dieren. De technisch medewerker zorgt ervoor dat wij optimaal gebruik kunnen maken van onze ruimtes. Door het verzorgen van de dieren (schoonmaken van de hokken, knippen van nageltjes, verzorging van de vacht enz.) worden deze taken uit handen genomen van de pedagogisch medewerkers.

2.2.7 Medewerkers administratie

Nadja wordt in haar taken ondersteund door een administratief medewerker en een beleidsmedewerker. Zij voeren taken uit onder toezicht van Nadja. De administratief medewerker zorgt onder andere voor de plaatsing van nieuwe kinderen, planning van de kinderen en de financiële administratie. De beleidsmedewerker houdt zich vooral bezig met het beschrijven van het beleid, opstellen van protocollen en het vertalen van de visie naar de praktijk. De beleidsmedewerker zorgt ervoor dat wat we zeggen te doen, ook daadwerkelijk gedaan wordt. Daarnaast is Nadja de Pedagogisch coach. Zij houdt de visie in de praktijk in stand door het organiseren van HARTgericht Kijken, begeleiden in de interactievaardigheden via videobegeleiding, coaching on the job, individuele coach gesprekken, functioneringsgesprekken etc.

2.3 Pauzes

Wanneer de kinderen die nog slapen van de oranje groep in bed of het lutje potje liggen, gaan de leidsters om beurten op pauze. De pedagogisch medewerkers van de blauwe, groene en oranje groep nemen om en om pauze. Zo is er in de groene groep altijd 1 leidsters en in de oranje groep altijd 1 leidster. Zou in de blauwe groep maar 1 leidster werken dan komen deze kleintjes naar beneden en zorgen we er voor dat er altijd 2 leidsters in de groep zijn, terwijl ze om de beurt pauze nemen.

Hoe wij dit precies vormgeven staat beschreven bij het kopje Drie-uursregeling.

2.4 Drie-uursregeling

In de wet IKK staat beschreven dat kinderdagverblijven die minimaal 10 uur aaneengesloten opvang bieden de drie-uursregeling mogen toepassen. Ons kinderdagverblijf hoort bij deze groep en past de drie-uursregeling toe.

2.4.1 Wat houdt de drie-uursregeling in?

Het kinderdagverblijf is van 7:30 tot 18 uur open.

Elke groep blijft binnen een maximale afwijking van drie uur ten opzichte van de kind-leidster ratio. Gedurende het eerste kwartier zijn er drie volwassenen aanwezig: de houder of beleidsmedewerker, een leidster en de gastvrouw. Rond 7:45 arriveren alle pedagogisch medewerkers. Bij Meneer Koekepeer werken de leidsters volgens de dienstroosters van 07.30 tot 18.00 uur of van 08.00 tot 18.00 uur.

2.4.2 Hoe passen wij de drie-uursregeling toe

Gedurende het eerste halfuur zijn de blauwe en groene groepen nog niet geopend; kinderen die vroeg aanwezig zijn worden opgevangen in de oranje ruimte. Ouders informeren ons welke kinderen tot de vroege vogels behoren, waarna wij ervoor zorgen dat er voldoende pedagogisch medewerkers in de oranje groep aanwezig zijn om een correcte kind-leidster ratio te waarborgen.

De overige pedagogisch medewerkers arriveren tussen 07.45 en 08.00 uur en blijven tot 18.00 uur aanwezig. Enkel tijdens de pauzes wijkt de ratio af, aangezien veel kinderen dan slapen. Er is een maximale afwijking van drie uur toegestaan, maar om de kwaliteit te behouden bij de breng- en haalmomenten beperken wij deze afwijking tot maximaal twee uur per dag.

	Aanwezigheid	Afwijking kind-leidster ratio	Totale afwijking
Vroege vogeltjes aangemeld Van 7:30-8:00	Aangepast aan aanmelding van kinderen 100% kind-leidster ratio		
Blauwe groep met 2 leidsters	50% aanwezigheid leidsters	12.00-14.00	2 uur
Groene groep met 2 leidsters	50% aanwezigheid leidsters	12:30-14:30	2 uur
Oranje groep met 2 leidsters	50% aanwezigheid leidsters	13:00-15:00	2 uur

2.5 Vierogen-principe

Ons kinderdagverblijf is een bijzonder kinderdagverblijf, omdat we het klein willen houden. Hierdoor hebben we het vierogen-principe dat per 1 juli 2013 verplicht is door de wet op advies van de oudercommissie als volgt ingericht:

De pedagogisch medewerkers openen hun eigen groep en sluiten deze ook weer, waardoor het 4 ogen principe continu bewaakt is, omdat er 3 groepen zijn.

Elk moment van de dag zijn er minstens twee medewerkers die onverwacht bij elkaar naar binnen lopen. In de ochtend tussen 7:30 en 7:45 zijn er 2 pedagogisch medewerkers aanwezig en onze gastvrouw is er vanaf 6:45. Daarnaast heeft Meneer koekepeer stagiaires die op verschillende tijden op een dag starten.

Nadja kan elk moment bij iedere pedagogisch medewerker onverwacht binnenkomen. Dit doet ze regelmatig om zo zicht te houden op het functioneren van de pedagogisch medewerker in het Kinderdagverblijf. Nadja werkt ook op zeer regelmatige basis op kantoor in het kinderdagverblijf en woont zeer dichtbij.

Hierdoor zijn we dus altijd aanwezig met twee of zelfs meer volwassenen. In de praktijk geeft dit veel rust en steun.

Voor meer info over het vierogen-principe:

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/veiligheid-in-de-kinderopvang>.

2.6 Brengen en halen

De groepen van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer zijn geopend van 8:00 uur tot 18:00 uur. De vaste breng- en haaltijden zijn van 's morgens 8:00 uur tot 9:00 uur. We hanteren een afname per dag. Deze dag-afname geeft 10,5 uur per dag weer. Ouders mogen uiteraard hun kind eerder ophalen (tussen 15:00- 18:00). Zo kan elk kind spelen en ook slapen bij ons en hoeft een slaapje niet uitgesteld te worden door een ophaalmoment. Dit gaat altijd in overleg met de ouders. Willen de ouders de kinderen vroeger brengen dan 8:00 uur, dan melden de ouders het kindje aan bij de vroege vogeltjes. Op de breng- en haalmomenten wordt belangrijke en leuke informatie over het kind door ons en de ouders uitgewisseld. Ouders kunnen tijdens brengmomenten praktische informatie over het kind of leuke anekdotes aan ons vertellen. Op het moment dat ouders hun kind komen halen, geven wij informatie over het kind, zoals de activiteiten die het kind ondernomen heeft tijdens de opvangdag.

Voor de jongste kinderen tot en met één jaar wordt een dagritme gehanteerd dat vanaf 17.00 uur beschikbaar is in de KOVnet-app. Dit schema omvat de geregistreerde slaap-, eet- en drinkmomenten.

Ook voor de oudere kinderen hanteren we een registratieformulier waarop we info over slapen, eten en bijzondere momenten bijhouden. Omdat de contactmomenten kort zijn, is het altijd mogelijk om een gesprekje met ons aan te vragen, zodat op een rustiger moment uitgebreid overlegd kan worden.

Ouders zorgen ervoor dat de kinderen de tasjes en jassen op de juiste plek hebben liggen en dat alle informatie goed gecommuniceerd wordt. Zouden er erg weinig kinderen zijn, dan is het uiteraard wenselijk als de kinderen de gehele dag samen kunnen spelen. Veelal wordt dan voor de groene ruimte gekozen in het hoofdgebouw.

In de oranje groep wensen we zo vaak mogelijk naar het bos te gaan. Daarom is extra aandacht voor het brengmoment heel wenselijk. Om 9:00 vertrekken we namelijk naar het bos. Ouders kunnen dan van tevoren nog even gaan plassen met de kinderen en eventueel laarsjes/overallemantjes aandoen. De leidster ontvangt in dit geval de kinderen van de oranje groep buiten.

2.7 Extra dagen afnemen

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer is een kleinschalige organisatie. Hierdoor zijn onze mogelijkheden tot flexibele opvang enigszins beperkt. Wij behandelen echter ieder verzoek van ouders zorgvuldig en met de nodige aandacht. Ouders kunnen via het administratiesysteem KOVnet een aanvraag indienen voor een extra opvangdag of het ruilen van dagen. Een aanvraag wordt goedgekeurd indien er voldoende plaats beschikbaar is binnen de groep en het maximaal toegestane aantal kinderen niet wordt overschreden. Ouders nemen wekelijks een afgesproken aantal dagen af. Indien de groep op bepaalde dagen niet volledig bezet is, kunnen ouders voor deze dagen extra uren afnemen of een ruiling aanvragen. Extra uren worden aanvullend gefactureerd bovenop het vaste maandbedrag.

Daarnaast hanteren wij het zogenoemde 'urenpotje'. Wanneer ouders uiterlijk twee maanden van tevoren een vakantie van minimaal één week en maximaal drie weken doorgeven, worden de betreffende uren toegevoegd aan het urenpotje. Deze opgebouwde uren mogen gedurende hetzelfde kalenderjaar worden ingezet voor extra opvangdagen, met een maximum van één vakantie per jaar. Bij verzoeken om extra opvang beoordelen wij altijd zorgvuldig of de groepssamenstelling verantwoord blijft. Hierbij kijken wij onder andere naar de volgende aspecten:

- Is het kind bekend met andere kinderen in de groep?
- Kent het kind de leid(st)er die op dat moment aanwezig is?
- Zijn er leeftijdsgenootjes aanwezig?
- Is de groepsdynamiek in balans en is het wenselijk dat er een extra kind bij komt?

2.8 Kennismaking

Tijdens een kennismakingsgesprek met nieuwe geïnteresseerde ouders wordt er uitleg gegeven over ons kinderdagverblijf. We bespreken relevante onderwerpen zoals bijvoorbeeld eten, buiten slapen, onze visie, HARTgericht kijken, halen en brengen. Willen de ouders het kind plaatsen bij kinderdagverblijf Meneer Koekepeer, dan kunnen de ouders zich via de site aanmelden. De ouders vullen het registratieformulier in, waarin o.a. afspraken over eten, slapen, adresgegevens, noodgegevens en bijzonderheden van het kind worden genoteerd.

2.9 Uitleg kindklapper

Na de aanmelding krijgen ouders een uitnodiging per mail voor de uitleg en het ontvangen van de kindklapper. In deze klapper verzamelen we informatie over het kind, staat veel informatie in voor de ouders, worden oudergesprekken bijgehouden en kunnen ouders foto's plakken die wij hier maken. De ouders zijn verantwoordelijk voor het invullen van het noodformulier, de toestemmingsformulieren en het intakeformulier die hierin zitten.

2.10 Wennen/intake

2.10.1 Wennen voor de start van de opvang

In overleg met de pedagogisch medewerkers wordt er voordat het kindje start een wenochtend afgesproken. Pedagogisch medewerkers bieden tijdens de wenochtend vertrouwen en ondersteuning aan het kind, zodat het zich veilig en vertrouwd gaat voelen in de groep. Tijdens de wenochtend wordt ook met de ouders de intake gedaan. Tijdens dit gesprek bespreken we de ingevulde intakeformulieren, zodat we alle informatie helder hebben. Bij een baby is het vaak prettig als die ochtend de ouders bereikbaar blijven, zodat ze geraadpleegd kunnen worden bij vragen.

Wennen begint met een paar uurtjes. Mochten er na het wennen bijzonderheden zijn waardoor we langer denken nodig te hebben bij het wennen, dan wordt dit besproken met de ouders.

Na 6 weken hebben de leidster van de groep en de ouders van het nieuwe kind een wengesprek. De vragen die bij dit gesprek horen, zijn opgenomen in de kindklapper. Ouders vullen deze vragen in en bespreken deze met de leidster. Deze vragen gaan over hoe het kind zich voelt in de groep en hoe het reageert op contacten met de leidsters en kinderen. Ook worden eventuele vragen over voeding en slapen besproken.

2.10.2 Wennen in een nieuwe groep

Wanneer een kind oud genoeg is en klaar is voor een volgende stap in zijn of haar ontwikkeling, kan hij doorstromen naar de oranje groep.

Als een kind zo ver is, dan gaan we eerst wennen. Hierdoor zorgen we ervoor dat de groep, de leidsters en het verschil in aantal kinderen bekend wordt bij het kind en de overgang zo soepel mogelijk verloopt.

Wanneer een kind 1 jaar wordt in de groene groep, beginnen we met wennen. We kunnen ervoor kiezen om tijdens een tafel- of buitenspel moment van de oranje groep eens samen te gaan kijken in de groep. Het is dan rustig, waardoor het nieuwe kind rustig de tijd heeft om te ontdekken wat er allemaal in de groep staat en te doen is en bekend wordt met de omgeving. Een volgende keer kunnen we op een rustig moment, bijvoorbeeld als er kinderen van de oranje groep in bed liggen, of een deel hiervan buiten speelt, eens gaan kijken. Hierdoor kan het nieuwe kind wennen aan andere kinderen. Zo bouwen we het iedere keer een beetje op. Ook neemt de groene groep geregeld een kind mee naar de oranje groep als er iets gehaald moet worden of om iets terug te brengen. Dit moment is heel kort, maar hierdoor komt de oranje groep al vroeg in beeld. We kunnen er ook voor kiezen als een kind al aardig gewend is, om een paar uurtjes te gaan wennen zonder de leidster van de groene groep. Dit zien wij als een activiteit. Het kind gaat een tijdje mee met het dagprogramma van de oranje groep. Ook wordt er regelmatig met de oudste kinderen van de groene groep samen met de jongsten van de oranje groep buiten gespeeld.

We laten ouders tijdig weten wanneer er een plekje vrij is om door te stromen. We hebben dan meestal tussen de 2 á 4 weken de tijd om intensiever te gaan oefenen, voordat het kind overgaat. Hierdoor kunnen ook de papa's en mama's wennen aan het idee dat hun kind naar een volgende groep gaat.

De meeste kinderen komen twee of meer dagen. Vaak gaat het overgaan naar een volgende groep niet geheel in een keer, maar met één dag. Dus in de daaropvolgende periode zal het kind in twee groepen zitten.

Ouders worden op de hoogte gehouden hoe het wennen verloopt.

H.3 De dag

3.1 De dagindeling

Bij Meneer Koekepeer vinden we het belangrijk dat kinderen regelmaat in de dagindeling ervaren. Regelmaat geeft veiligheid voor kinderen, daarom hanteren we een vaste dagindeling voor de peuters/dreumesen en jongere kinderen behouden hun eigen slaapritme/eetritme.

3.2 Slapen en rusten

Tijdens de intake wordt er met de ouders een afspraak gemaakt over het slaapritme van hun baby of jonge peuter. Baby's slapen wanneer zij behoefte hebben om te slapen in de speciaal ingerichte babyslaapkamer, in een Leander wieg binnen of buiten, of een lutje potje. De dreumesen/peuters worden na de lunch in hun lutje potje te slapen gelegd.

Bij Meneer Koekepeer slapen de meeste kinderen in speciale slaaphuisjes in de buitenlucht. Dit heeft onze voorkeur boven de slaapkamer. Hier hebben we bewust voor gekozen, omdat het veel gezondheidsvoordelen voor kinderen heeft (zie voor meer info op www.lutjepotje.nl). Zie ons protocol buiten slapen. Heeft een kind een andere slaapbehoefte, zoals minder of niet meer slapen, dan wordt dit met de ouders afgestemd. Kinderen kunnen, als zij moe zijn, ook op de bank of in een hoekje met kussens uitrusten, maar slapen doen we altijd in een bedje, wieg of slaaphuisje.

3.3 Spelen en activiteiten

Tijdens de verzorging wordt er met de kinderen gepraat. Er wordt regelmatig gezongen en geknuffeld. Ook de baby's kunnen bij het voorlezen, zingen en het aan tafel spelen betrokken worden. Ze kunnen in een wipstoel of op schoot erbij zitten. Het aanbod van speelgoed wordt aangepast op de leeftijd. Er wordt voldoende variatie binnen en buiten het thema aangeboden.

Bij goed weer wordt er buiten gespeeld; er is (veilig) water en zand om mee te spelen, evenals rijdend materiaal. De allerkleinsten worden in de wagen of in de grote buiten box gelegd om zo ook lekker buiten te kunnen spelen. We proberen iedere dag naar het bos of naar een speeltuin te gaan.

Als het regent, worden er binnen speciale activiteiten gedaan om de kinderen toch aan het bewegen te krijgen.

3.4 De variatie in activiteiten

In het dagritme zijn enkele vaste activiteiten opgenomen, zoals het voorlezen en samen eten aan tafel. Daarnaast is er veel ruimte voor de peuters om samen en zelf te spelen. Het is niet nodig, en zelfs niet gewenst, om kinderen de hele dag bezig te houden. Op vaste tijden worden activiteiten aangeboden om bezig te zijn, maar ook om kennis te maken met allerlei materialen en spelletjes. De uitdaging zit in de variatie van het aanbod. Tijdens het samen spelen proberen we kinderen extra te stimuleren (zie hoofdstuk 1), maar er is ook ruimte genoeg om zelf op ontdekking uit te gaan. In de groep wordt themagericht gespeeld: de thema's worden in onderling overleg gekozen en regelmatig afgewisseld. Thema's sluiten aan bij de seizoenen, maar ook bij de diverse feesten en het dagelijks leven zoals boodschappen doen, ziek zijn etc. De spelmaterialen en het speelgoed passen we aan bij het gekozen thema. Ook het knutselen is gericht op het betreffende thema.

Deze materialen worden bewaard in speciale opbergkisten die, behalve thematisch speelgoed, ook allerlei ideeën voor activiteiten bevatten. Voorbeelden van deze thema's zijn: we maken een ritje, vakantie en kerst. Activiteiten binnen de peutergroep zijn, behalve vrij spelen waarin de eigen initiatieven en het samenspelen belangrijk zijn, ook gerichte opdrachten. Deze opdrachten zijn nooit verplicht: kinderen worden niet gedwongen om iets te maken of te doen. De pedagogisch medewerkers maken het werk ook niet af. Het is niet belangrijk dat het product iets voorstelt; veel belangrijker is dat kinderen kennismaken met diverse materialen en leren om hun creativiteit te uiten.

Het aanbod van speelgoed varieert per thema. Er wordt zoveel mogelijk buiten gespeeld; bij de peuters zijn zand en water favoriet. De tuin biedt veel mogelijkheden zoals de moestuin, fietsen, steppen, verstoppertje, glijden, wippen etc. Kinderen krijgen de gelegenheid om te ontdekken op hun eigen manier.

3.5 Zelf ontdekken

Wij kiezen ervoor om kinderen zelf te laten ontdekken. Om aan te geven waarom wij hiervoor kiezen laten we je graag het volgende stukje tekst lezen.

Volwassenen willen kinderen met woord en daad helpen. Als het gaat om creatieve bezigheden zie je daarom thuis, in de kinderopvang en op scholen dat mensen zich suf piekeren over hoe ze voor de dag kunnen komen met een origineel idee, zodat het kind dat na kan maken. Goed bedoeld, maar vaak verspilde moeite. Kinderen hebben genoeg beelden in zich. Het enige dat volwassenen hoeven te doen is ze rust, ruimte en eenvoudige materialen te geven. Hulp bij het tekenen is niet nodig, een voorbeeld om na te knutselen ook niet. Een pleidooi van Annet Weterings en cultuurpedagoge Sabine Plamper voor zelfwerkzaamheid van kinderen. (Uit: 'Begrijpen met je handen. Een andere kijk op kind en creativiteit').

Volwassenen vragen zich soms af of kinderen wel leren als ze altijd maar hun eigen gang mogen gaan. Wees gerust: ze leren veel meer van hun eigen vallen en opstaan dan wanneer je ze belerend tegemoet treedt. Kinderen leren het beste en het meeste als ze vanuit zichzelf willen leren, niet omdat ze moeten leren.

Waarom maken kinderen iets?

Elk kind wil onderzoeken en ontdekken. Daar leert het van. De basis van leren is ervaren; éerst de zintuiglijke ervaring, dán de leerervaring. Schijnbaar achteloos begint een kind met het maken van 'sporen': krassen, strepen, stippen of cirkels in de modder of in de sneeuw, in het zand of in de yoghurt. Zonder vooropgezet plan, ze zien wel wat ervan komt en vallen van de ene ontdekking in de andere.

Toeval?

Al experimenterend ontdekken en herkennen kinderen dingen in hun zelfgemaakte sporen. Een boog wordt zo een brug, een zigzaglijn een krokodil. Het kind beseft dat het zelf de veroorzaker is van dat spoor: 'Kijk, dat heb IK gemaakt!'. Doordat het toeval een grote rol speelt zijn kinderen tegelijkertijd bewust en onbewust bezig. Van dit soort eigen ontdekkingen ('wow-momenten') leren ze het meest.

De volwassene als getuige

Kinderen hebben behoefte aan dingen die verrassen of uitdagen. Ze stellen vragen en plaatsen opmerkingen waarmee ze je vertellen wat ze denken, voelen of willen. Daardoor ontdekken volwassenen waar kinderen naar op zoek zijn, wat hen verwondert en verbaast. Het zijn aanwijzingen om kinderen goed te kunnen begeleiden bij de volgende stap. Die stap kan bestaan uit het aanbieden van meer of ander eenvoudig materiaal. Leg een kilo bloem neer en een taartvorm, en kinderen gaan ermee scheppen, schuiven en voelen. Of geef ze een doos kroonkurken en kijk wat er gebeurt: gaan ze tellen, geluid maken met de kurken in het doosje?

Geen commentaar, geen goed of fout?

Terughoudend opstellen moeten de meeste volwassenen leren. Het is nodig om kinderen zich te laten concentreren. Stel bijvoorbeeld geen vragen als kinderen geconcentreerd bezig zijn. Denk je dat het niet anders kan, vraag dan: wat heb je nodig? Kun je plakband gebruiken, of een schaar? Als kinderen iets aan het ontdekken zijn is het niet goed of fout wat ze doen. Het is gewoon: glad, glibberig, stroef, nat, droog, lekker of akelig, spannend of saai. Daarom heeft het geen zin kinderen bij hun ontdekproces te corrigeren. Laat ze zelf waarnemen, op hun eigen, unieke manier. Leg ze door sjablonen, kleurplaten of één voorbeeld jouw beeld van de werkelijkheid niet op. Maak de omstandigheden zo dat ze hun eigen beelden creëren. Wil je ze toch een idee geven van waar het over gaat? Geef dan niet één, maar verschillende voorbeelden.

Fragment uit: 'Begrijpen met je handen. Een andere kijk op kind en creativiteit'. Van Annet Weterings en Sabine Plamper (fotografie).

3.6 Uitstapjes

Af en toe gaan de kinderen met de pedagogisch medewerkers een uitstapje binnen een thema maken. Bijvoorbeeld brood kopen bij de bakker of een kijkje nemen bij de apotheek. Bij wandelen of een uitstapje geldt de volgende kind-leidster ratio:

- In de speciale bolderkar en extra buggy's mogen maximaal 8 kinderen van 2-4 jaar per pedagogisch medewerker mee. De vrijwilliger of stagiaire gaat mee om bij de wandeling te helpen.
- Bij het wandelen met kinderen van 6 weken tot 2 jaar hanteren we de kind-leidster ratio. Er gaat altijd een vrijwilliger/stagiaire mee.
- Als er een collega (altijd een pedagogisch medewerker) achter blijft, houdt deze het maximaal aan kinderen in de groep over zoals de kind-leidster ratio aangeeft.

3.7 Een groen kinderdagverblijf

We leren onze kinderen de natuur te respecteren en tegelijkertijd ook de leuke dingen van de natuur te zien. Dit kan variëren van een bak met kikkervisjes op de locatie, het spelen met kastanjes, het verzorgen van kleine dieren tot het onderhouden van de moestuin. We zijn een groen kinderdagverblijf waarbij we een aantal speerpunten hebben die we koesteren:

3.7.1 Buiten in de groene tuin

We spelen veel buiten. Dit doen we ook in de groene tuin waar we de natuurlijke materialen als vanzelf ontdekken. Kinderen spelen met het gedroogde gras, verstoppen zich achter de struiken, rollen over gras etc. Buiten spelen is niet alleen heel gezond. Het helpt ook in de ontwikkeling. Kinderen kunnen buiten naar hartenlust ervaren. Ze leren dat je op nat gras kunt uitglijden en dat droog gras kriebelt tussen je tenen. De kinderen leren dat lopen over de houtblokken heel anders voelt dan lopen over de grote keien. Als je op een kei wilt blijven staan moet je heel goed naar je lichaam luisteren en sta je op het gras is dat een stuk makkelijker. Buitenspelen geeft de kinderen ruimte. Ze kunnen hier, nog meer dan binnen, zelf hun spel vormgeven. Door de grote buitenruimte wordt het spel niet door andere kinderen verstoord. Het is duidelijk te merken dat er buiten minder conflicten of onrust ontstaat tussen de kinderen dan wanneer ze binnen spelen.

Bloementuin

Samen met de kinderen worden er ieder jaar bloemen gezaaid. Wanneer deze bloemen in bloei staan mogen de kinderen deze plukken.

Moestuin

We hebben in het voorjaar, zomer en najaar een moestuin. De kinderen helpen met het planten, onderhouden en het opeten van al het lekkers. Woelen in de aarde, proeven, ruiken en meedoen staan voorop.

Kleine dieren

We hebben een verblijf met konijntjes. We hebben een speciaal protocol voor de omgang met deze lieverds. De kinderen helpen met het voeren en mogen de diertjes lekker aaien. Dit gaat altijd onder begeleiding. Het is genieten geblazen om te zien hoe vertederd de kinderen raken van de konijntjes.

3.7.2 Biologisch en puur eten

Zelfgebakken brood

We eten elke dag biologisch zelfgebakken brood. Het kinderdagverblijf ruikt al in de ochtend naar vers brood. Het brood is heel zuiver en zonder conserveringsmiddelen. Dus milieubewust en vooral heel gezond lekker.

Biologische melk, vlees en kaas

De kinderen eten biologische zuivel en vlees. Dit heeft voorrang voor ons, omdat we ons realiseren dat eten afkomstig van dieren zuiver moet zijn. Het is niet bewerkt op een onzuivere manier en is daarom ook veel gezonder.

Groente en fruit als tussendoortje

De kinderen eten groente en fruit als tussendoortje. Het liefst komt de groente en fruit uit onze moestuin. We eten elke ochtend fruit met de kinderen en in de middag bieden we een schotel knapperige groente aan.

3.7.3 Buiten slapen

De kinderen slapen buiten. We hebben kinderwagens met een mooie wieg en lutje potjes. We slapen buiten volgens het protocol buiten slapen. De kinderen vinden het heerlijk om in alle rust in de frisse lucht te slapen. De kinderen ontvangen vitamine D via het daglicht, krijgen veel zuurstof binnen en rusten beter uit dan op een slaapzaaltje.

3.7.4 Sorteren van afval

We zijn ons bewust dat het van belang is om afval te minimaliseren en goed te sorteren. Door het gebruik van iPad's in de groepen proberen wij ook het papierverbruik binnen het kinderdagverblijf laag te houden.

H.4 Eten en drinken

4.1 Samen eten is ook een leermoment

Op kinderdagverblijf Meneer Koekepeer wordt er met elkaar als groep gegeten en gedronken. Gezamenlijk eten heeft meerdere functies. Behalve dat eten en drinken goed voor de ontwikkeling van het kind is, heeft het ook een sociale functie, een sfeerfunctie, een moment van rust en een herkenning van het dagritme. De medewerkers van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer verzorgen de broodmaaltijden, het drinken, fruit en de groente. Als uitgangspunt wordt genomen dat het fruit, de tussendoortjes en de lunch die de kinderen gebruiken in het kinderdagverblijf, gezond zijn. Er wordt hoofdzakelijk voor biologische producten gekozen.

Uiteraard wordt bij het eten en drinken de hygiëne in acht genomen. De handen worden voor het nuttigen van voedsel gewassen. Kinderen hebben goede voeding nodig om te groeien en zich te ontwikkelen. Er zijn verschillende tafelmomenten waarbij de kinderen verschillende soorten voeding en drinken aangeboden krijgen.

De kinderen eten samen met de pedagogisch medewerkers aan tafel. Kinderen worden nooit gedwongen hun bord leeg te eten, maar worden gestimuleerd om het eten dat op het bord ligt op

te eten en de beker leeg te drinken. Ze krijgen kleine porties op hun bord en ze worden gestimuleerd voldoende te eten. Zelfstandig eten en drinken wordt altijd gestimuleerd, evenals het kauwen met de mond dicht. De boterhammen worden met de handen genuttigd.

Bij de maaltijd wordt uitgegaan van de eigen mogelijkheden van het kind; het kind kan in zijn eigen tempo eten. Bij een afwijkend eetpatroon of andere bijzonderheden zullen de ouders door de pedagogisch medewerkers worden ingelicht.

De pedagogisch medewerkers zien erop toe dat iedereen goed drinkt. De fles of borstvoeding wordt van thuis uit meegegeven. Bij de voedingstijden van de baby's, wordt het ritme van thuis gevolgd, met een marge van een half uur. De eerste fles- of borstvoeding van de dag vindt altijd thuis plaats. Het is altijd mogelijk om borstvoeding te geven of mee te brengen in een koeltas of ingevroren.

Vanaf het moment dat kinderen brood en/of fruit gaan eten, wordt het dagritme zoveel mogelijk gelijk gehouden aan het dagritme van het kinderdagverblijf. Ouders dienen aan de pedagogisch medewerkers door te geven wanneer hiermee begonnen wordt. Kinderen dienen hun ontbijt thuis genuttigd te hebben. Tijdens het eten gelden er algemene afspraken:

- Het begin en het einde van de maaltijd zijn duidelijk afgebakend. Zo wordt er bijvoorbeeld "Smakelijk eten" gezongen alvorens te beginnen met de maaltijd.
- Als een kind wil eten, zitten we aan tafel.
- Elke maaltijd wordt aan tafel gegeten, met uitzondering wanneer er een picknick plaatsvindt in de tuin.
- Er wordt geprobeerd om een toiletbezoek uit te stellen tijdens het eten.

4.2 De warme hap

Kinderen kunnen, indien nodig, de warme maaltijd nuttigen in het kinderdagverblijf. We volgen hierin het kind. De warme maaltijd dient van thuis uit te worden meegegeven. Wanneer ouders een zelfbereide maaltijd meegeven, dient deze te worden meegegeven in een goed afgesloten bakje, voorzien van een sticker met daarop de naam van het kind en de consummatiedatum. Ook wanneer men een potje voeding meegeeft, dient deze te zijn voorzien met de naam van het kind en de consummatiedatum. Deze worden in de koelkast geplaatst en dezelfde dag nog gegeven. We kunnen de warme hap geven tot 17:00, daarna komt het ophaalmoment en is er geen tijd voor. Zodra het kind 1 jaar wordt, hopen we het te kunnen afbouwen. Wensen de ouders dan toch dat we een warme hap geven dan geven we deze tijdens lunchtijd en de boterhammen tussen 16:30 en 17:00.

4.3 Fruit en groente

's Morgens bij het groentemoment zal er verse groente (uit de tuin) worden gegeven. Hierbij kiest de pedagogisch medewerker uit diverse groente, waarna het aan de kinderen uitgedeeld zal worden. Dit gebeurt op verschillende manieren, bijvoorbeeld uitdelen in bakjes, maar ook middels rondgaan met een schaal, waaruit de kinderen beurtelings een stukje mogen nemen. Hierdoor leren ze op hun beurt te wachten en om keuzes te maken. De kinderen eten vaak rustiger als ze van de schaal eten. Uit de bakjes zijn kinderen vaak geneigd om hun mondje vol te proppen. Dit doen we hetzelfde met het fruitmomentje in de middag. Voor de allerkleinsten stomen we de groente, zodat de groente makkelijker te proeven is.

4.4 Lunch

Tussen 11.30 en 12.30 zal de lunch genuttigd worden. Het hangt af van de leeftijd hoe laat dit precies gebeurt.

De voeding die door kinderdagverblijf Meneer Koekepeer wordt gegeven, is zoveel als mogelijk biologisch.

De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg (biologisch vlees of kaas, hummus of groentespread) en mogen vervolgens ook kiezen voor een boterham(men) met zoet beleg. We bieden stroop, suikervrije jam en kokosbrood aan. Hierdoor leren de kinderen ook weer om keuzes te maken. Hagelslag en chocopasta vinden we gezien de hoge hoeveelheid toegevoegde suikers

ongezond. Vanuit het kinderdagverblijf wordt gezorgd voor voldoende variatie. Bij de lunch wordt een beker biologische volle melk aangeboden.

In het algemeen wordt er licht bruin zelfgebakken biologisch brood aan de kinderen gegeven, met halvarine.

Tijdens een speciale gelegenheid, kan hiervan worden afgeweken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan pannenkoeken.

Vanuit kinderdagverblijf Meneer Koekepeer wordt geen leverworst gegeven, aangezien dit een product is dat veel vitamine A bevat en maximaal twee keer per week aan jonge kinderen dient te worden gegeven (richtlijnen Voedingscentrum). Dit kunnen de ouders thuis geven.

Soms krijgen de kinderen iets extra's en dit kunnen verschillende producten zijn. Enkele voorbeelden: sla, worteltjes, ei, komkommer, frambozen, zoete aardappel, broccoli, soepstengels etc. Dit gebeurt door de week heen, zodat alle kinderen een keer een lekker extraatje krijgen.

Aangezien het kinderdagverblijf werkt met een eigen groente- en fruittuin, zal er geregeld verse groente en/of fruit vanuit de tuin geplukt en gegeten kunnen worden. Het gehele proces vanaf zaaien tot het oogsten zal (grotendeels) door de kinderen worden meegemaakt. Geregeld zal er met de kinderen zelf nieuwe groente en/of fruit gezaaid/geplant worden. Zo kunnen ze bijvoorbeeld verse sla zien groeien en uiteindelijk proeven!

4.5 Tussendoortje en drinken

Rond 15.00 uur krijgen de kinderen een voedzaam en lekker tussendoortje met iets te drinken. Ook hier wordt weer gekozen voor gezonde producten. Meestal kiezen we voor fruit als tussendoortje, maar af en toe is variatie ook erg fijn. Het fruit wordt dan aangevuld met bijvoorbeeld een soepstengel of een maïsvinger. Kinderen krijgen rooibos-thee, melk of water te drinken. Gedurende de dag kunnen kinderen altijd water drinken als zij dat willen.

4.6 Dieet, allergie, andere culturen

Ouders zijn verantwoordelijk om de pedagogisch medewerkers op de hoogte te stellen van bijzonderheden en wensen rondom de voeding van het kind. Bijzonderheden zoals een allergie, dieet of wensen vanuit een geloofsovertuiging worden tijdens het intakegesprek op het gegevensformulier genoteerd. Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer zorgt ervoor dat alle medewerkers hiervan op de hoogte worden gebracht. De pedagogisch medewerkers schrijven het op het kind- informatiebord.

De pedagogisch medewerkers proberen een alternatief voedingsmiddel te geven (zoals een maïswafel) als dit eenvoudig door de pedagogisch medewerkers kan worden aangeschaft. Indien dit niet mogelijk is, of in geval van traktaties bij festiviteiten, zorgen de ouders voor een alternatief.

Op elke groep wordt duidelijk een zichtbare mededeling opgehangen over wat het betreffende kind niet mag eten of drinken plus de eventuele vervangingsmogelijkheden.

(bijv. Mag niet: worstjes met als ingrediënt varkensvlees. Mag wel: knakworstjes met rundvlees). Als er een kans is op een heftige allergische reactie van het kind op een voedingsmiddel, dan geven de ouders op het gegevensformulier aan welke stappen in een dergelijke situatie ondernomen moeten worden. Speciale (fles-)voeding bij een bepaald dieet, wordt door de ouders zelf meegenomen.

4.7 Feesten en trakteren

Bij een verjaardag mag een kind een traktatie uitdelen. De pedagogisch medewerkers vieren samen met het jarige kind zijn/haar verjaardag. In overleg met de ouders en pedagogisch medewerkers kijken we welke dag de verjaardag gevierd wordt. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een feestmuts en een feeststoel.

De kinderen mogen trakteren in de groep. Onze voorkeur gaat uit naar een gezonde traktatie. Ouders kunnen altijd overleggen met de pedagogisch medewerkers over een geschikte traktatie. Natuurlijk zingen de medewerkers en de kinderen voor de jarige. Tijdens feestdagen zoals kerstmis en sinterklaas, wordt er iets uitgedeeld omtrent het thema. Bijvoorbeeld kerstbrood met wat boter erop of een aantal kruidnoten. Zoetheid zal altijd tot een minimum beperkt blijven.

4.8 Voedingsmiddelen inkoop, bereiden en bewaren

De voedingsmiddelen worden wekelijks besteld en geleverd. Er worden vooral verse producten geregeld. We zien erop toe dat beperkt houdbare levensmiddelen tijdig weggegooid worden door te etiketteren.

Flesvoeding wordt één keer opgewarmd en na 1 uur weggegooid. In het werkplan gezondheid en veiligheid wordt dit nader behandeld.

H.5 Verzorgen

5.1 Verschonen

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer verstrekt luiers. We hebben luiers in diverse maten, voor alle kinderen die een luier nodig hebben. Wanneer ouders kiezen voor een ander merk luier, dienen zij deze per dag voor hun kind mee te geven.

Kinderen die een luier dragen, worden regelmatig gecontroleerd op een vieze luier en zo nodig verschoond. De tijden waarop wordt verschoond, zijn momenten waarop de medewerkers met de kinderen een intiem contact hebben. Indien mogelijk wordt er ruim de tijd genomen om met het kind bezig te zijn. Even lekker knuffelen, liedjes zingen en kiekeboe spelen horen hierbij.

Na het verschonen van een kind, wast de pedagogisch medewerker zijn handen. Na een poepluier wordt de verschoningsmat ook hygiënisch schoongemaakt.

5.2 Toiletgang en zindelijkheid

De peuters hebben vaste verschoonmomenten, maar wanneer zij aangeven dat zij eerder of later naar het toilet moeten, wordt hierop ingespeeld.

Wanneer de ouders van het kind thuis met zindelijkheidstraining bezig zijn en het kind er zelf aan toe is, geven zij dit door aan de pedagogisch medewerkers, zodat het op het kinderdagverblijf kan worden voortgezet. We maken gebruik van potjes en een speciale kindertoiletjes. Kinderen die zelf naar het toilet kunnen gaan, doen dit onder begeleiding van onze pedagogisch medewerkers. Wanneer de kinderen hieraan toe zijn, wordt ze geleerd zelf de wc door te spoelen. Met handen wassen na de toiletgang wordt zo vroeg mogelijk begonnen. De kinderen doen zelf zoveel mogelijk; zoals de broek omlaag/omhoog, handen wassen en afdrogen en op het toilet gaan zitten. Hierbij wordt gekeken waar het kind aan toe is. Er zijn ook kinderboekjes aanwezig over het potje en zindelijk worden, die regelmatig met de kinderen gelezen en bekeken zullen worden.

Wanneer er ongelukjes gebeuren, wordt er geen negatieve aandacht aan geschonken. Er wordt altijd geprezen als het kind een plas op de wc doet. Dit wordt nog eens extra ondersteund door het plakken van een sticker na een plas/poep op het potje of toilet. Dit kan gezien worden als een beloning voor het kind.

H.6 Kind en zorgen

6.1 Zorg bespreken en monitoren

6.1.1 Mentorschap

Bij Meneer Koekepeer heeft je kind een mentor. Deze mentor is een pedagogisch medewerker welke werkzaam is in de groep waar het kindje opgevangen wordt. De mentor kent het kind echt, of gaat het kind echt leren kennen. Wie de mentor wordt van een nieuw kindje wordt bij de eerste opvang dag verteld. Bij het doorstromen naar een nieuwe groep wordt op de eerste dag in de nieuwe groep vertelt wie de nieuwe mentor is. De mentor maakt met de ouders afspraken om het welbevinden en de ontwikkeling van je kind te bespreken. Dit doen we 2 keer per jaar. Deze mentor zal ook de observatietools inzetten. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouder wanneer het om de ontwikkeling van je kind gaat.

6.1.2 Kijk op ontwikkeling (digitaal)

Bij Meneer Koekepeer wordt gewerkt met het digitale kind-volg-systeem KIJK! registratie. Niet alleen de mentor van het kind, maar ook andere leidsters kunnen op een eenvoudige manier observaties ingeven wat de ontwikkeling van het kind betreft. Ieder seizoen staan meerdere ontwikkelingsgebieden centraal. De pedagogisch medewerkers zorgen dat ze tijdens dit seizoen vooral kijken naar deze ontwikkelingen. Ook de activiteiten worden hierop aangepast. Gedurende de dag schrijven de pedagogisch medewerkers hun observaties op een blaadje. Ook observaties van een ander ontwikkelingsgebied dat de aandacht vroeg, worden opgeschreven. Naast hun gewone werkuren krijgen de pedagogisch medewerkers taakuren die ze kunnen gebruiken voor het invoeren van de gegevens in KIJK!. Dit kunnen ze buiten de werkdag doen op een moment dat ze dit zelf handig vinden. De observaties worden kort en objectief omschreven om later een gedegen en complete observatie te kunnen registreren. Het doel van een observatie is niet het opsporen van problemen, maar voor het verkrijgen van een totaalplaatje van het kind. Ieder half jaar, voor het voeren van een oudergesprek, worden alle voorgaande observaties samengevoegd tot een eind observatie, ofwel een registratie genoemd. Deze registratie geeft een compleet en objectief beeld van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind tot op dat moment, dit geeft goed weer op welke manier het kind zich ontwikkelt op alle gebieden.

We weten dat ieder kind zich op zijn eigen manier ontwikkelt, ook weten we dat een kind zich niet op alle ontwikkelingsgebieden tegelijk kan ontwikkelen. Bij Meneer Koekepeer mag een kind zijn eigen ontwikkelingslijn volgen. De ingevulde registraties zijn voor de pedagogisch medewerkers een handige manier om objectief te kunnen zien hoe de ontwikkeling verloopt. Het kan voor een pedagogisch medewerker voelen of lijken dat een kind zich niet lijkt te ontwikkelen op een bepaald gebied, maar wanneer er echt objectief gekeken wordt, blijkt dat er wel ontwikkeling is.

De observaties geven ons handvatten om activiteiten te ontwikkelen die aansluiten bij de huidige ontwikkeling van de kinderen. Wat speelt er bij de groep en waar kunnen we op inspelen.

Wanneer er blijkt dat een kind stagneert in zijn ontwikkeling of een grote achterstand oploopt, zal de mentor het kind in het kleine teamoverleg bespreken met haar directe collega's. Samen zullen ze ook kinderen in het grote teamoverleg brengen om feedback van nog meer collega pedagogisch medewerkers te krijgen. We bespreken kinderen met een open houding en onderzoeken met name wie de zorg heeft en of deze terecht een zorg is. Hebben we goed gekeken? Gezien onze visie van HARTgericht kijken, zijn we van mening dat elk kind de ruimte moet krijgen om zonder oordeel te kunnen ontwikkelen. Op momenten dat onze zorg speelt, nemen we de volgende stappen:

1. Observatie
2. Klein teamoverleg
3. Groot teamoverleg/ouders betrekken
4. Ouders een plan voorleggen
5. Plan handhaven
6. Evalueren en bijstellen

7. Opnieuw observeren eventueel doorverwijzen

Zo behandelen we ook zorgen die in gedachten gekoppeld worden aan de thuissituatie. Klopt mijn oordeel wel? Wij realiseren ons dat we maar een fractie van de ouder-kind relatie zien op het kinderdagverblijf en dat communicatie belangrijk is. Ouders kennen hun kind het best en vanuit deze hoek willen we ouders benaderen. We geloven in deze ouder-kind band en vertrouwen op elkaars beste intenties. Zijn er kleine of soms ook grote zorgen, dan is het onze taak om ze bespreekbaar te maken.

Iedere 3 maanden hebben wij overleg met het consultatiebureau. Zij dienen voor ons als eerste stap naar externe expertise. Het doel van dit overleg is het inwinnen van nieuwe inzichten in de begeleiding van de kinderen. Wanneer wij een specifiek kind bespreken met het consultatiebureau, dan vragen wij hier altijd eerst toestemming voor aan de ouders. Ook wanneer wij over een kind spreken, is dit bedoeld om zelf meer handvatten en tips te krijgen in de begeleiding van dit kind.

De pedagogisch medewerker hoopt in relatie met het kind een bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling die er is. Kinderen hebben hun eigen belevingswereld en deze mag er zijn. We vragen ons telkens af in hoeverre we deze belevingswereld kunnen gebruiken om hen te stimuleren. Is het in het belang van het kind dat ik nu bezorgd ben? Een kind heeft zijn/haar eigen kracht en deze willen we niet ondermijnen met bezorgheden en oordelen.

Wanneer wij zien dat een kind ondersteuning kan gebruiken om meer tot ontwikkeling te komen en we dit hebben besproken als team en met ouders, stellen we een plan van aanpak op voor het individuele kind. Dit schema is te vinden in het systeem van KIJK! registratie. Dit plan is bedoeld om de hulpvraag positief te benaderen. Het is een schematische weergave van afspraken, mogelijkheden en kansen. Activiteiten die worden ondernomen, worden aangepast op dit plan. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op alleen het individuele kind, maar ook op de gehele groep.

Er kunnen situaties voorkomen waarbij wij als kinderdagverblijf niet de juiste hulp kunnen bieden. Op dat moment besluiten de mentor, Nadja en de ouders samen om door te verwijzen naar een externe partij. Wanneer vanuit het kinderdagverblijf niet duidelijk is waarnaar doorverwezen kan/moet worden, wordt informatie ingewonnen bij het consultatiebureau.

6.1.3 Meldcode kindermishandeling

Als kinderdagverblijf werken wij volgens de Meldcode kindermishandeling. Mishandeling van kinderen in welke vorm dan ook is iets dat voorkomt. Wij kijken ook op een HARTgerichte kijk naar deze situaties en zullen we vanuit hier de stappen van de meldcode volgen:

- In kaart brengen van de signalen
- Overleggen met collega's en eventueel raadplegen Veilig Thuis. Of een deskundige op het gebied van letselduiding
- Gesprek met ouders (betrokkene(n))
- Wegen van het geweld of de kindermishandeling. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen
- Beslissen over zelf hulp organiseren of melden

Veilig Thuis 0800-2000

Kindermishandeling is een verzamelnaam van situaties waarin kinderen zich kunnen bevinden. Deze situaties hebben ook invloed op de ontwikkeling en het welbevinden van een kind. Het is van belang dat we helder hebben wat we zien en gaan melden, voordat we deze stap daadwerkelijk nemen. Wanneer wij ons zorgen maken om een onveilige situatie thuis, zullen we deze 5 stappen inzetten.

6.1.4 HARTgericht kijken

Iedere maand staat een ontwikkeling centraal. We vullen iedere maand een ontwikkelingsformulier in om aan ouders te kunnen laten zien wat wij die maand aan deze ontwikkeling gedaan hebben. Alles dat wij hier opschrijven is oordeel loos. We benoemen wat het kind doet en al kan. We geven geen oordelen zoals het kind is lief, schattig, vrolijk of boos.

Het kind heeft relaties en hierin doet zij/hij iets. Op deze formulieren staan dus actieve woorden zoals lachen, lopen, knoeien, maken, tekenen, springen etc. Dit geeft meer informatie aan ouders dan positieve of negatieve oordelen over het kind.

Voorbeeld wat we niet doen is:

Fien is lief voor andere kinderen

Maar wel:

Fien lacht naar mij en ook naar haar speelkameraadjes
Fien deelt haar boterham met het kindje dat naast haar zit etc.

Om op deze manier alles te benoemen, kijken we ook veel explicieter naar wat er gebeurt in de groep en wat er gebeurt met de kinderen in relatie tot elkaar.

6.1.5 Gesprekken met ouders en overdracht

Wanneer wij als team zorgen hebben over de ontwikkeling of het welbevinden van het kind op het kinderdagverblijf, zal de mentor eventueel samen met Nadja de ouders uitnodigen voor een gesprek hierover. Het is meestal wenselijk dit gesprek op korte termijn te voeren en niet te wachten op het halfjaarlijkse gesprek.

Standaard wordt elk halfjaar een tien-minutengesprek georganiseerd voor ouders. Hiervoor krijgen ouders een persoonlijke uitnodiging van de mentor. Tijdens dit gesprek wordt niet alleen besproken wat de mentor en haar collega's hebben geobserveerd, ook de ervaringen van de ouders is een groot onderdeel van dit gesprek.

Naar aanleiding van de observatie wordt het 'jij laat het hartjes regenen!' formulier ingevuld. Tijdens het 10-minutengesprek wordt dit formulier besproken met de ouder. Het 'jij laat het hartjes regenen!' formulier geldt als verslag van dit gesprek en wordt bewaard in de eigen kindklapper.

Op het moment dat het verblijf van het kind op het dagverblijf stopt, wordt het dossier van KIJK! aan de ouders van het kind meegegeven. Wij vragen de ouders dit over te dragen aan de basisschool waar het kind naar school zal gaan. Het blijft de keuze van de ouders om dit ook daadwerkelijk te doen. Tijdens het laatste gesprek laten we ouders een handtekening zetten als bewijs dat ze dit dossier hebben ontvangen. Dit ontvangst formulier zit ook in de kindklapper. Als het kind bij het verlaten van het kinderdagverblijf nog geen 4 jaar is, dan krijgen de ouders de verslagen tot dan toe mee naar huis.

6.2 Samen opvoeden

Wij bieden de kinderen verzorging, aandacht en begeleiding in een gediplomeerde omgeving. Hierdoor delen wij in de opvoeding met de ouders. De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind, maar we hebben beiden een deel van deze verantwoordelijkheid, gezien het welzijn van het kind. Afstemming met de ouders over de opvoeding van hun kind is een belangrijke basisvoorwaarde voor goede kinderopvang. Soms kan naar aanleiding van observaties of ervaringen blijken dat de opvang moet worden aangepast of dat ons eigen gedrag onder de loep genomen moet worden. Wij doen dit graag in overleg met de ouders en waarderen openheid van ouders. We gaan de relatie aan vanuit een HARTgerichte kijk zoals in hoofdstuk 1 van dit beleidsplan is beschreven. Wij vinden het belangrijk om ouders een terugkoppeling te geven over onze relatie met het kind en hopen dat de ouder zich zo vertrouwd voelt dat hij/zij dit gezien de thuissituatie ook met ons wil delen. We zullen geen oordeel vellen als ouders problemen ervaren met de opvoeding, want opvoeden is een bewustwordingsproces met vallen en opstaan. De pedagogisch medewerker/stagiaires en vrijwilligers zitten in ditzelfde proces. Hiermee bereiken we een openhartige sfeer en

helpen we het kind te zijn wie hij/zij nu is en waarborgen we de kern van 'startblokken van basisontwikkeling'.

H.7 Informeren

7.1 Informatieverstrekking aan ouders

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer probeert ervoor te zorgen dat ouders goede en inhoudelijke informatie krijgen over hun kind en het kinderdagverblijf. We vinden het belangrijk dat kinderen en ouders zich prettig voelen op het kinderdagverblijf. Dit betekent dat we veel met ouders communiceren over hoe het gaat met hun kind. Ook contact en openheid over het te voeren beleid naar ouders, wordt door de directie en de pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer gezien als zeer belangrijk voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer, zijn de medewerkers in staat om de kinderen tijdens hun verblijf op het kinderdagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt en ontwikkelt. We willen graag een vertrouwensband opbouwen met ouders.

Wij verstrekken informatie op diverse manieren. Nieuwe ouders ontvangen samen met hun kind een kindklapper waarin zij uitgebreide informatie kunnen nalezen. Bovendien vindt het intakegesprek plaats tijdens de wenoctend.

Binnen KOV-net zijn er verschillende communicatiemiddelen beschikbaar. Zo wordt voor kinderen tot één jaar het dagritme bijgehouden, is er een schriftje voor het delen van foto's, en bestaat er een chatfunctie waarmee direct contact kan worden opgenomen met de groepsleidsters. Daarnaast wordt belangrijke informatie verstrekt via een periodieke nieuwsbrief.

Communicatie is een belangrijke bron. Pedagogisch medewerkers en ouders hebben allebei de verantwoordelijkheid om belangrijke zaken met elkaar te bespreken. Dit gebeurt met name bij de breng- en haalmomenten, maar ook tijdens het halfjaarlijkse 10-minuten-gesprek. Tijdens deze mondelinge communicatie kan worden gesproken over het contact met andere kinderen, hoe het kind zich ontwikkelt, wat de voeding- en slaaptijden van het kind zijn en wat het kind heeft meegemaakt die dag. Ook als er specifieke vragen en/of aandachtspunten zijn, wordt er tijd gemaakt om deze te bespreken.

In ons kinderdagverblijf verstaan we onder "welbevinden" dat kinderen zich prettig, vertrouwd en op hun gemak voelen met de kinderen en volwassenen om hen heen. Hierdoor zijn kinderen in staat om ontwikkelingskansen te grijpen. Dit betekent dat we op een gestructureerde manier naar kinderen kijken en volgen hoe zij zich op het kinderdagverblijf voelen en ontwikkelen.

De directie informeert ouders over het te voeren beleid met betrekking tot:

- Verantwoorde kinderopvang;
- Het pedagogisch beleid;
- Het aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie;
- De groepsgrootte;
- De opleidingseisen van de beroepskrachten;
- Het beleid met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de mate waarin beroepskrachten in opleiding kunnen worden belast met de verzorging en opvang van kinderen;
- Het te voeren beleid inzake veiligheid en gezondheid, waaronder de risico-inventarisatie;
- Het te voeren beleid inzake de te gebruiken voertaal, voor zover geen Nederlands.

Deze informatie is gedetailleerd genoeg om ouders een correct beeld van de praktijk te geven. En uiteraard sluit de praktijk aan bij de informatie die aan de ouders verstrekt is.

7.2 Individuele contacten

De individuele contacten tussen ouders en leiding vinden zoveel als nodig of wenselijk plaats. Ze kwamen al eerder in dit beleidsplan aan de orde; tijdens het intakegesprek worden de nodige "opstart" gegevens uitgewisseld. Op de breng- en haal momenten worden de dagelijkse zaken uitgewisseld. Halfjaarlijks wordt iedere ouder uitgenodigd voor een 10-minuten gesprek. Dit is uiteraard niet verplicht. Een extra (10-minuten)-gesprekje op verzoek van ouders of leiding is altijd mogelijk.

7.3 Oudercommissie

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer werkt met een oudercommissie. Op het kinderdagverblijf ligt een overzicht welke op aanvraag kan worden ingezien. In verband met de AVG hebben wij besloten de namen en adressen van de oudercommissieleden niet meer openbaar te publiceren. De Oudercommissie is een samenstelling van leden gekozen uit de ouders van kinderen die geplaatst zijn bij kinderdagverblijf Meneer Koekepeer.

De oudercommissie bepaalt haar eigen werkwijze. Ze is in staat haar adviesrecht, gevraagd en ongevraagd, te gebruiken over elk voorgenomen besluit met betrekking tot het beleid van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer. De directie wijkt slechts af van een gevraagd advies van de Oudercommissie als ze schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet. De directie verstrekt de oudercommissie tijdig, gevraagd en ongevraagd, mondelinge en schriftelijke informatie die zij, voor de vervulling van hun taak, redelijkerwijs nodig hebben. De directie en pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijf Meneer Koekepeer zijn geen lid van de oudercommissie. Wel komt Nadja een paar keer per jaar als gast in het overleg om vragen te beantwoorden en zaken toe te lichten die op dat moment binnen de oudercommissie spelen. Tussendoor vergadert de oudercommissie onderling. De onderwerpen waarbij de oudercommissie het adviesrecht kan laten spreken zijn:

- De invulling van verantwoorde kinderopvang en het pedagogisch beleid;
- Het aantal pedagogisch medewerkers in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie;
- De groepsgrootte, het dagritme en de herkenbaarheid van ruimtes en personen, de opleidingseisen waaraan pedagogisch medewerkers voldoen en het belasten van pedagogisch medewerkers in opleiding en stagiairs met de verzorging, opvoeding en bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen;
- De inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers en de opleidingseisen waaraan pedagogisch beleidsmedewerkers voldoen;
- Het beleid met betrekking tot voeding;
- Het algemene beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid;
- De openingstijden;
- Het beleid met betrekking tot het aanbieden van voorschoolse educatie;
- De klachtenregeling;
- De prijs van de kinderopvang.

7.4 Ouderbijeenkomsten

In het Kinderdagverblijf worden jaarlijks verschillende activiteiten en ouderbijeenkomsten georganiseerd. Dit kan variëren van een ouderavond met onderwerpen die door de ouders zijn aangegeven, groepsinformatieavond of een Sinterklaasfeest met ouders en kinderen. Hierover worden de ouders geïnformeerd via de email of nieuwsbrief.

7.5 Geschillencommissie

7.5.1 Als u een klacht heeft...

Ons kinderdagverblijf geeft opvang aan kinderen. De medewerkers doen dat uiteraard zo goed mogelijk. Vooraf wordt u over afspraken geïnformeerd en gevraagd naar wensen/bijzonderheden voor uw kind. Ondanks dat kunnen er problemen ontstaan. Meestal worden problemen in goed overleg opgelost. Indien dit niet het geval is dan is er sprake van een klacht.

7.5.2 Klacht

Een klacht is een probleem of ongenoegen dat u of uw kind heeft met het kinderdagverblijf of de leiding, waarvoor geen goede oplossing is gevonden. Dit kan gaan over zeer uiteenlopende zaken. Indien hiervan sprake is bespreek dat dan direct en wij proberen samen een oplossing met u te vinden. Lukt dit niet dan kunt u schriftelijk of mondeling u klacht indienen. Zie hieronder het klachtenreglement:

Klachtenreglement bij Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer

Inleiding

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij Nadja Kleisterlee. Zij is te bereiken per email: nadja@kdvmeneerkoekepeer.nl. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend. Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtenloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag. www.klachtenloketkinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl. In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie. Het reglement van de Geschillencommissie vindt u hier <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>

Voortraject klacht

Als een ouder een klacht heeft, gaat de organisatie er van uit dat deze zo spoedig mogelijk met de betrokkene besproken wordt. Het aanspreekpunt is daarmee in beginsel de medewerker op de groep. Mocht dit niet leiden tot een oplossing, dan kan de klacht worden besproken met Nadja Kleisterlee. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een klacht ingediend worden.

Indienen klacht

Een klacht dient schriftelijk te worden ingediend (met eventueel het klachtenformulier dat te vinden is op de website van het kinderdagverblijf). De klacht dient binnen een redelijke termijn na ontstaan van de klacht ingediend te zijn, waarbij 2 maanden als redelijk wordt gezien. De klacht wordt voorzien van dagtekening, naam en adres van de klager, eventueel de naam van de medewerker op wie de klacht betrekking heeft, de locatie en de groep plus een omschrijving van de klacht. Mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen, dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. Deze klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten.

Behandeling klacht

Nadja Kleisterlee draagt zorg voor de inhoudelijke behandeling en registratie van de klacht en bevestigt schriftelijk de ontvangst van de klacht aan de ouder. Zij houdt de klager op de hoogte van de voortgang van de behandeling van de klacht.

Afhankelijk van de aard en inhoud van de klacht wordt een onderzoek ingesteld.

Indien de klacht gedragingen van een medewerker betreft, wordt deze medewerker in de gelegenheid gesteld mondeling of schriftelijk te reageren.

Nadja Kleisterlee bewaakt de procedure en termijn van afhandeling. De klacht wordt zo spoedig mogelijk afgehandeld, tenzij er omstandigheden zijn die dit belemmeren. In dat geval brengt Nadja Kleisterlee de klager hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. De klacht wordt in ieder geval binnen een termijn van 6 weken afgehandeld.

De klager ontvangt een schriftelijk en gemotiveerd oordeel over de klacht, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

7.5.3 Externe klachtafhandeling

Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, heeft de ouder de mogelijkheid zich te wenden tot het Klachtenloket Kinderopvang of de Geschillencommissie.

De ouder kan zich rechtstreeks wenden tot de Geschillencommissie indien van de ouder redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat hij onder de gegeven omstandigheden een klacht bij de houder indient.

Ook als de klacht niet binnen zes weken tot afhandeling heeft geleid, kan de klacht worden voorgelegd aan de Geschillencommissie.

De klacht dient binnen 12 maanden, na het indienen van de klacht bij kinderdagverblijf Meneer Koekepeer, aanhangig gemaakt te zijn bij de Geschillencommissie.

www.degeschillencommissie.nl

Meer info over geschillencommissie

De Geschillencommissie Kinderopvang behandelt klachten van consumenten tegen ondernemers in de kinderopvang over dagopvang (kinderen van 0-4 jaar) en buitenschoolse opvang (kinderen van 4-12 jaar) in kindercentra.

H.8 Ruimte indeling

8.1 Binnenruimten

De groepsruimten en gemeenschappelijke ruimten zijn zodanig ingericht dat de kinderen op een veilige manier kunnen spelen en ontdekken. De indeling van de groepsruimten biedt kinderen de mogelijkheid om zelf keuzes te maken. Er zijn allerlei hoeken gecreëerd, zodat kinderen in kleine groepjes of alleen kunnen spelen, maar ook kunnen kiezen in welk hoekje zij willen spelen. Zij kunnen kiezen om rustig te spelen in bijvoorbeeld de huishoek en bouwhoek of voor een hoek waar zij een bewegelijk spel kunnen spelen. Het zijn flexibele en uitdagende indelingen van de ruimte, waarbij de zelfstandigheid van het kind gestimuleerd wordt.

Bij kinderdagverblijf Meneer Koekepeer bekijken we de ruimte regelmatig opnieuw; we letten op dat er niet te veel speelgoed ligt, waardoor kinderen geen keuzes kunnen maken. Kinderen zijn erg gevoelig voor chaos; ze nemen de prikkels om zich heen snel op. We zoeken een goede dosering van het aan te bieden speelgoed en wisselen regelmatig af.

De ruimtes zijn neutraal van kleur gehouden, omdat de kinderen en het speelgoed al voor veel kleur zorgen. We ruimen het speelgoed zoveel mogelijk samen met de kinderen op; op deze manier leren ze spullen te waarderen en eerst iets af te maken, voordat ze aan het volgende beginnen.

Hoeken/ruimtes creëren of afgebakende en omhullende plekken in een ruimte is de basis voor alle opvoedingsdoelen. Met hoeken ontstaat er rust in de groep, omdat je kinderen de mogelijkheid geeft om:

- Zelf te ondernemen, zelfstandigheid te oefenen
- Zich veilig te voelen
- Keuzes te maken in spel
- Alleen te zijn of samen
- Zelf spullen te kunnen pakken
- Hun spel te spreiden over de ruimte, niet geconcentreerd op één plek
- Houvast te vinden in de ruimte (niet dwalen, maar een gerichte route)

8.2 Buitenruimten

Wij vinden het belangrijk dat kinderen vaak buiten spelen. We streven om minimaal 2 keer per dag met de kinderen naar buiten te gaan, waar zij keuze hebben uit verschillende materialen en speelmogelijkheden. De buitenruimten zijn zodanig ingericht dat kinderen uitgedaagd worden om de wereld om hen heen te ontdekken en buiten iets te beleven hebben. Kinderen ontdekken door te doen en te ervaren. Zij komen in contact met de natuur zoals zand, bladeren en gras. Er zijn volop fietsjes aanwezig, net als een zandspeelplaats met emmertjes, harkjes en schepjes. In de zomer wordt er vaak met water gespeeld. De moestuin en bloementuin maakt de groene tuin nog aantrekkelijker.

Waar moet een aantrekkelijke buitenruimte aan voldoen?

Voor kruipers én lopers geldt:

- De buitenruimte is aangesloten op de binnenruimte.
- De buitenruimte is elk seizoen bruikbaar. Let daarbij op de zon- en schaduwkanten, beschutting tegen de wind, een afdakje tegen de regen, bodemmateriaal (gras niet in de schaduw, dan blijft het nat).
- Kruipers hebben een afgesloten ruimte waar ze veilig kunnen kruipen en zich kunnen optrekken zonder last te hebben van (drukke) lopers.
- Er is veel variatie. Zorg voor zo veel mogelijk spel-, ontdekkings- en ervaringsactiviteiten. Denk aan struikjes, bomen, gras, verstopplekjes, zand en water.
- Er is een materialenhok voor los speelgoed, fietsjes en karren, parasols en eventueel matrasjes.

H.9 Veiligheid en gezondheid

9.1 Brandactieplan en ontruimingsplan

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer heeft een brandactieplan en ontruimingsplan. Deze hangen zichtbaar op in het kinderdagverblijf. Het plan is bekend bij degenen die op de locatie werkzaam zijn. Er vindt minimaal eenmaal per jaar een ontruimingsoefening plaats en op basis daarvan een evaluatie en, indien nodig, bijstelling van het brandactieplan.

9.2 EHBO en BHV

De overheid schrijft voor dat er per dag minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig moet zijn met een geldig EHBO-certificaat. Bij Meneer koekepeer voldoen we ruimschoots aan deze eis. Vrijwel alle pedagogisch medewerkers beschikken over een geldig (kinder)EHBO- en BHV-certificaat. Zij weten bij ongelukken of onwel raken van kinderen hoe zij moeten handelen, eventueel totdat er professionele hulp aanwezig is. Via een jaarlijkse herhalingscursus worden kennis en vaardigheden steeds opgefrist. Bij de personeelsplanning wordt er rekening mee gehouden dat er tenminste één pedagogisch medewerker aanwezig is met een EHBO-certificaat.

9.3 Veiligheid en gezondheid

Kinderdagverblijf Meneer Koekepeer waarborgt de veiligheid en gezondheid op een verantwoorde en verplicht gestelde manier. Jaarlijks vinden risico-inventarisaties plaats onder verantwoordelijkheid van de directie. Voor beide aspecten zowel veiligheid als gezondheid worden protocollen gehanteerd. Hierin staan de werkwijzen uitgebreid beschreven.

Jaarlijks vindt er een GGD-controle plaats waarin deze zaken een belangrijke plaats innemen. De inspectierapporten zijn opvraagbaar voor ouders en te vinden via een link op onze website www.kdvmeneerkoekepeer.nl

Bijlage 1: Ontwikkelingsgebieden per maand

Ieder seizoen staan een aantal ontwikkelingsgebieden centraal vanuit KIJK.

December / januari / februari

Spraak- en taalontwikkeling
Ontluikende geletterdheid

Maart / april / mei

Cognitieve ontwikkeling
Ontluikende gecijferdheid

Juni / juli / augustus

Grote motoriek
Kleine motoriek
Tekentontwikkeling

September / oktober / november

Omgaan met anderen
Omgaan met jezelf
Zelfredzaamheid
Spelontwikkeling